

SEANCE
DU MERCREDI 31 MAI 1978

SOMMAIRE :

EXCUSES :

Absences motivées, p. 2212.

MESSAGE :

Parlement européen :

Transmission du texte d'une résolution adoptée en date du 11 mai 1978, p. 2212.

PROPOSITION DE LOI :

Impression et distribution :

Le bureau a autorisé l'impression d'une proposition de loi, p. 2212.

PROJETS ET PROPOSITION DE LOI (Discussion) :

1. Projet de loi relatif à la rénovation des sites wallons d'activité économique désaffectés.
1° Discussion générale. — *Orateurs :* MM. Knoops, Maystadt, M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes, p. 2213.
2° Discussion des articles, p. 2215.
2. Proposition de loi modifiant l'article 57 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifié par la loi du 22 décembre 1970.
1° Discussion générale. — *Orateurs :* MM. Coppieters, rapporteur, L. Olivier, Mme Demeester-De Meyer, p. 2219.
2° Discussion des articles, p. 2221.
3. Projet de loi contenant le budget des Dotations culturelles pour l'année budgétaire 1978 et projet de loi ajustant le budget des Dotations culturelles de l'année budgétaire 1977.
1° Discussion générale. — *Orateur :* M. Dehousse, Ministre de la Culture française, p. 2221.
2° Discussion des articles du projet de loi contenant le budget des Dotations culturelles pour l'année budgétaire 1978, p. 2223.
3° Discussion des articles du projet de loi ajustant le budget des Dotations culturelles de l'année budgétaire 1977, p. 2226.
4. Projet de loi relatif aux expériences de rénovation dans l'enseignement primaire et gardien.
Discussion des articles, p. 2226.
5. Projet de loi relatif à l'octroi d'une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations en eau de pluie.
1° Discussion générale. — *Orateurs :* Mme Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur, MM. M. Olivier, De Grève, Moock, Coens, M. Dhoore, Ministre de la Santé publique et de l'Environnement, p. 2228 et p. 2231.
2° Examen de l'article unique, p. 2232.

Ann. parl. Chambre — Session ordinaire 1977-1978
Parlem. Hand. Kamer — Gewone zitting 1977-1978

VERGADERING
VAN WOENSDAG 31 MEI 1978

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Gemotiveerde afwezigheden, blz. 2212.

BOODSCHAP :

Europees Parlement :

Overzending van de tekst van een resolutie aangenomen op 11 mei 1978, blz. 2212.

WETSVOORSTEL :

Drukken en ronddelen :

Het bureau heeft het drukken toegelaten van één wetsvoorstel, blz. 2212.

WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTEL (Bespreking) :

1. Wetsontwerp betreffende de vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte in Wallonië.
1° Algemene bespreking. — *Sprekers :* de heren Knoops, Maystadt, de heer Urbain, Staatssecretaris voor Streekeconomie, toegevoegd aan de Minister van Waalse Aangelegenheden, blz. 2213.
2° Bespreking der artikelen, blz. 2215.
2. Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 57 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, gewijzigd bij de wet van 22 december 1970.
1° Algemene bespreking. — *Sprekers :* de heren Coppieters, rapporteur, L. Olivier, Mevr. Demeester-De Meyer, blz. 2219.
2° Bespreking der artikelen, blz. 2221.
3. Wetsontwerp houdende de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1978 en wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1977.
1° Algemene bespreking. — *Spreker :* de heer Dehousse, Minister van Franse Cultuur, blz. 2221.
2° Bespreking der artikelen van het wetsontwerp houdende de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1978, blz. 2223.
3° Bespreking der artikelen van het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1977, blz. 2226.
4. Wetsontwerp betreffende de vernieuwingsexperimenten in het lager en kleuteronderwijs.
Bespreking der artikelen, blz. 2226.
5. Wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen.
1° Algemene bespreking. — *Sprekers :* Mevr. Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur, de heren M. Olivier, De Grève, Moock, Coens, de heer Dhoore, Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 2228 en blz. 2231.
2° Onderzoek van het enig artikel, blz. 2232.

6. Projet de loi créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

1re Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Moors, rapporteur, Schrans, Verhaegen, M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes, p. 2231 et p. 2233.

2de Discussion des articles, p. 2234.

ORDRE DES TRAVAUX :

1. Proposition de loi modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail.
2. Projet de loi relatif à l'octroi d'une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations en eau de pluie.

Les ministres étant absents, M. le Président fait une proposition relative à l'ordre des travaux. — *Orateurs* : M. Dehousse, Ministre de la Culture française, M. Verhaegen, p. 2227 et p. 2238.

QUESTIONS :

Questions et réponses écrites (Rgt. art. 71) :

Des questions ont été remises au bureau par MM. Baldewijns, Bode, Caudron, De Beul, Demeyere, Deruelles, Mlle G. Devos, Mme D'haeseleer (épse Van Renterghem), MM. Geldolf, Kuijpers et Poma, p. 2238.

6. Wetsontwerp houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden.

1° Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Moors, rapporteur, Schrans, Verhaegen, de heer Urbain, Staatssecretaris voor Streekeconomie, toegevoegd aan de Minister van Waalse Aangelegenheden, blz. 2231 en blz. 2233.

2° Bespreking der artikelen, blz. 2234.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

1. Wetsvoorstel tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971.
2. Wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen.

Aangezien de ministers afwezig zijn, doet de heer Voorzitter een voorstel betreffende de regeling van de werkzaamheden. — *Sprekers* : de heer Dehousse, Minister van Franse Cultuur, de heer Verhaegen, blz. 2227 en blz. 2238.

VRAGEN :

Schriftelijke vragen en antwoorden (Rgt. art. 71) :

Vragen werden ter tafel gelegd door de heren Baldewijns, Bode, Caudron, De Beul, Demeyere, Deruelles, Mej. G. Devos, Mevr. D'haeseleer (echtge. Van Renterghem), de heren Geldolf, Kuijpers, en Poma, blz. 2238.

PRESIDENCE

DE

M. BOEYKENS, VICE-PRESIDENT

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

La séance est ouverte à 14 h 05 m.

VOORZITTERSCHAP

VAN

DE HEER BOEYKENS, ONDERVOORZITTER

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 05 m.

EXCUSES — VERONTSCHULDIGD

Pour aujourd'hui : M. Glinne, raisons de santé; M. Galle, en mission; MM. Baldewijns, Danschutter, Dejardin, Uyttendaele, en mission à l'étranger; MM. Dupré, Gondry, Van Der Niepen, autres devoirs.

Pour la semaine : Mme Brenez, raisons de santé; MM. Bonnel, Deschamps, Tanghe, en mission à l'étranger.

Voor heden : de heer Glinne, gezondheidsredenen; de heer Galle, met zending; de heren Baldewijns, Danschutter, Dejardin, Uyttendaele, met zending in het buitenland; de heren Dupré, Gondry, Van Der Niepen, andere plichten.

Voor de week : Mevr. Brenez, gezondheidsredenen; de heren Bonnel, Deschamps, Tanghe, met zending in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGE — BOODSCHAP

Parlement européen — Europees Parlement

M. le Président. — Le Secrétaire général du Parlement européen a transmis le texte d'une résolution adoptée par ce Parlement en date du 11 mai 1978.

De Secretaris-generaal van het Europees Parlement heeft de tekst van een resolutie overgezonden die door dit Parlement op datum van 11 mei 1978 werd aangenomen.

— Renvoi à la Commission des Affaires européennes.

Verzonden naar de Commissie voor de Europese Zaken.

WETSVOORSTEL — PROPOSITION DE LOI

Drukken en ronddelen — Impression et distribution

De heer Voorzitter. — Het bureau heeft het drukken toegelaten van een wetsvoorstel van de heer Sprockeels, houdende tijdelijke maatregelen ten gunste van sommige personeelsleden van de Regie der Posterijen.

Le bureau a autorisé l'impression d'une proposition de loi de M. Sprockeels, portant des mesures temporaires en faveur de certains agents de la Régie des Postes.

— Voor kennisgeving.

Pour information.

WETSONTWERP BETREFFENDE DE VERNIEUWING VAN AFGEDANKTE BEDRIJFSRUIMTE IN WALLONIE

Algemene bespreking

PROJET DE LOI RELATIF A LA RENOVATION DES SITES WALLONS D'ACTIVITE ECONOMIQUE DESAFFECTES

Discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het wetsontwerp betreffende vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte in Wallonië.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale du projet de loi relatif à la rénovation des sites wallons d'activité économique désaffectés.

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.
La parole est à M. Knoops.

M. Knoops (à la tribune). — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, mon intervention à cette tribune sera brève. Mais je crois que nous ne pouvions pas laisser passer l'occasion de signaler que le projet de loi que nous examinons aujourd'hui et qui sera sans doute approuvé à l'unanimité demain résulte des travaux du Conseil régional wallon.

C'est en effet dans le cadre de la régionalisation préparatoire et suite à une initiative prise par le précédent gouvernement et par des parlementaires wallons que ce projet de loi a été mis au point. Il doit maintenant, après avoir été approuvé par le Sénat, être adopté par la Chambre.

A cette occasion on peut sans doute regretter que pour des raisons partisans et sans qu'un véritable système valable et efficace de consultation des parlementaires ait été mis en place pour remplacer ce Conseil régional wallon, on ait suspendu ses travaux.

Par ailleurs, il était nécessaire en la matière de prévoir une législation spéciale pour la région wallonne. Les problèmes de rénovation se posent en effet de façon très différente dans chacune des trois régions de notre pays mais c'est particulièrement en Wallonie, vous le savez, Monsieur le Secrétaire d'Etat, qu'ils se posent avec le plus d'acuité et requièrent une série d'actions en profondeur.

En effet, la région wallonne, beaucoup plus que les autres régions du pays, a été marquée par l'industrialisation du XIXe siècle, et cette industrialisation laisse des vestiges, des cicatrices qu'il faut absolument effacer rapidement si nous voulons à la fois défendre la qualité de vie, l'environnement dans notre région et avoir une chance de connaître un nouveau développement économique.

Certains sites industriels désaffectés sont, en effet, aujourd'hui, véritablement rebutants. Bien sûr, l'on pourrait se plaindre qu'en la matière, on n'ait pas mené une action préventive. Mais les plaintes et les regrets me paraissent superflus.

Monsieur le Secrétaire d'Etat, à l'occasion de la discussion de ce projet de loi permettez-moi de vous rappeler toutefois la nécessité de cette action préventive pour de nouvelles implantations industrielles ou de nouvelles concessions d'exploitation du sol notamment qui seraient accordées dans notre région. Il serait véritablement grave et condamnable de négliger une telle action préventive. Suivant l'adage, en effet, mieux vaut prévenir que guérir.

Mais revenons-en au présent projet de loi qui propose précisément un cadre pour faciliter les actions curatives qui nous paraissent absolument indispensables.

Je crois qu'il y a lieu et peut-être faudra-t-il aller au-delà du projet, d'encourager tous les dirigeants de ce pays, quel que soit leur rôle dans le secteur privé, à se préoccuper des problèmes de l'environnement et surtout des problèmes de rénovation des sites, particulièrement des sites désaffectés.

Mais il convient également d'attirer l'attention des dirigeants du secteur public en la matière.

Les crédits de rénovation urbaine prévus par votre prédécesseur, Monsieur le Secrétaire d'Etat, ne sont pas toujours utilisés. Vu l'ampleur des besoins, c'est dommage. Dans certains cas, c'est dû à une carence des autorités communales. Je le regrette. J'aimerais connaître votre opinion à cet égard.

Cependant, même dans les actions de rénovation urbaine menées aujourd'hui, on constate malheureusement une certaine lenteur, bien administrative, à laquelle nous sommes peut-être trop habitués. Certains dirigeants deviennent fatalistes. Il me paraît que nous ne pouvons admettre cette lenteur car elle a des effets extrêmement nocifs sur le renouveau de notre région. Enfin, je crois devoir signaler à regret que les auteurs de la loi ne se sont pas rendus compte, dans le souci sans doute de maintenir la propriété du secteur public, de la possibilité, par le biais de l'article 11 du projet de loi, et je m'adresse ici au Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale plutôt qu'au Secrétaire d'Etat chargé de l'Aménagement du Territoire, d'empêcher, dans certains cas, de nouvelles implantations économiques dans les secteurs rénovés.

Le rapport, fort bien rédigé sans doute, et reflétant exactement le débat en commission, fait apparaître le peu d'ampleur de ce débat. On n'y trouve aucune remarque du point de vue wallon. Pourtant, ce projet reste bien wallon.

De plus, Monsieur le Secrétaire d'Etat, ce rapport ne précise pas quels sont vos projets en matière de rénovation, ni où en est l'action

entreprise aujourd'hui, action menée beaucoup trop lentement à mon avis.

Peut-être le débat qui a lieu maintenant, en séance publique, vous permettra-t-il de réparer cette lacune.

J'attends avec intérêt les explications et les renseignements que vous pourrez nous donner à ce sujet.

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt.

M. Maystadt (à la tribune). — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, ce n'est pas l'effet du hasard si le projet de loi en discussion, dû à une initiative du sénateur de Stexhe, vise les sites wallons d'activité économique désaffectés. Depuis de nombreuses années, la Wallonie ressent l'urgent besoin de voir disparaître ces images désolées de sites industriels désaffectés qui sont autant de rides sur son visage.

Il y a deux ans, à l'occasion d'une visite à Charleroi, le Premier Ministre, à qui on avait montré quelques-uns de ces sites, ne cacha pas son étonnement : « Je ne croyais pas que des situations comme celles-ci pouvaient exister », avait-il déclaré.

Et la restructuration de la sidérurgie, en entraînant l'abandon d'un certain nombre d'outils et la fermeture de plusieurs installations, ne fera qu'aggraver les choses. Je songe entre autres à la zone industrielle située à l'ouest de Charleroi, de part et d'autre de la route de Mons et sur laquelle se trouvent T.M.M. et la Providence; la restructuration de la sidérurgie posera le problème de la réaffectation des superficies devenues excédentaires et, d'ores et déjà, la Conférence économique de Charleroi a établi un projet de schéma directeur.

Le développement de nos régions de vieille industrialisation passe donc par la nouvelle vocation qu'il faut donner à ces terrains que l'abandon transforme peu à peu en terrains vagues. Or, l'expérience du passé, l'échec de la loi de 1912 concernant le boisement des terrils, la lourdeur et, partant, la relative inefficacité des arrêtés n°s 2 et 92 relatifs à l'assainissement des sites charbonniers, imposaient que des mesures législatives nouvelles soient adoptées qui concernent non plus seulement les sites charbonniers mais aussi les carrières et tous les sites d'activité économique laissés à l'abandon. Il fallait aussi que les pouvoirs publics soient amenés à jouer un rôle plus actif dans cette rénovation.

Le présent projet de loi me paraît répondre à ces différentes nécessités. Il présente en effet trois qualités :

1re Il simplifie les procédures et organise une véritable concertation.

2e Il consacre ce principe fondamental de droit qu'il n'y a pas de droits sans devoirs.

3e Il participe de l'urbanisme moderne qui n'est plus seulement réglementaire mais qui voit les pouvoirs publics mener sur le terrain une politique active de l'aménagement afin de rendre la ville aux habitants.

Tout d'abord, ce projet de loi est intéressant par la simplicité et la logique de la procédure qu'il organise. L'utilisation de délais de rigueur qui font s'enchaîner les diverses phases de la procédure permet de déterminer la durée moyenne d'une opération de rénovation d'un site d'activité économique désaffecté. C'est là un progrès important.

Plus essentiels encore apparaissent la volonté de concertation et le développement de ce que j'appellerais une politique contractuelle en aménagement du territoire. La loi organise un dialogue entre tous les intéressés : Etat, commune, propriétaire des sites, riverains, personnes désirant réaliser la rénovation. Plus que jamais, l'aménagement du territoire apparaît comme l'affaire de tous.

Je me plais à souligner à ce sujet que cette politique contractuelle a été illustrée par d'autres projets et réalisations en matière de rénovation urbaine et rurale, en particulier depuis 1973, c'est-à-dire depuis que le ministre Califice a donné à cette politique une orientation décisive.

D'autre part, le présent projet de loi applique l'adage dont Jean Dabin soulignait toute l'importance : « Il n'y a pas de droits sans devoirs ». Le temps où le droit de propriété immobilière était considéré comme le droit exclusif d'user et d'abuser d'un bien est définitivement révolu.

La propriété est un droit dont le pendant est un devoir social. Que la propriété perde sa vocation de service, qu'elle soit laissée à l'abandon, alors elle perd ses attributs et devient un droit abusif, un abus de droit qu'il convient de faire cesser. Toute la procédure de ce projet consacre cette vision très actuelle du droit de propriété. Il serait d'ailleurs souhaitable de voir des procédures similaires dans d'autres domaines, notamment en matière d'amélioration des taudis.

Enfin, le projet de loi en discussion renforce le caractère actif de l'urbanisme en lui donnant de nouveaux moyens d'action. Une politique

foncière y est clairement définie par l'article 11 qui traite de l'affectation des sites dont l'Etat ou les communes sont devenus propriétaires.

Et je ne vois pas en quoi, Monsieur Knoop, cet article empêcherait l'implantation de nouvelles activités économiques.

L'urbanisme actif fait de concertation avec les intéressés, la politique foncière inscrite comme fondement de la réaffectation de ces sites sont les deux axes d'une politique d'aménagement dont le ministre Califice soulignait naguère « qu'il était impérieux qu'elle permette à toutes les catégories sociales de vivre dans un milieu urbain rénové où soient aménagées des activités qui renforcent la vie et l'ambiance des quartiers tout en offrant à chacun un espace suffisant dans des bâtiments adaptés ».

Ce projet de loi n'est qu'une étape vers cette reconquête de la ville par et pour les habitants; mais, dans un domaine spécifique, il trace la voie à d'autres projets qui viendront compléter — j'en suis persuadé, Monsieur le Ministre — les lois d'aménagement et les lois foncières sur lesquelles, demain, la région wallonne devra fonder sa politique d'aménagement du territoire. (*Applaudissements sur les bancs du P.S.C.-C.V.P.*)

M. le Président. — La parole est à M. le Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale.

M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes. — Monsieur le Président, mes chers collègues, je constate que M. Knoop, à qui je destine l'essentiel de mes réponses, a malheureusement quitté la salle de séance. Je répondrai néanmoins afin qu'il puisse en prendre connaissance dans le *Compte rendu* de nos débats, aux questions qu'il m'a posées.

Notre honorable collègue M. Knoop a notamment souligné le fait qu'il regretterait la pauvreté du rapport des travaux en Commission de la Chambre.

Je dois bien constater qu'au fur et à mesure de la progression de ce projet, allant du Sénat vers la Commission de la Chambre et étant ensuite discuté en séance publique, les débats sont de moins en moins importants en raison même de l'unanimité se réalisant quant au fond.

Dès lors, je ne crois pas que la Commission des Travaux publics de la Chambre n'ait pas joué son rôle en la matière, étant donné l'ampleur des discussions au Sénat. Par ailleurs, le fait de reprendre ces discussions eut constitué une simple redite.

Quant au fond, la remarque principale de M. Knoop portait notamment sur les problèmes de rénovation urbaine et l'inutilisation relative des crédits prévus à cette fin.

Il ne faut pas mélanger les problèmes; la rénovation urbaine est une chose, l'assainissement des sites d'ancienne activité économique en est une autre, même si dans des cas précis, certaines interférences peuvent se produire.

Dois-je rappeler qu'à l'heure actuelle, une Commission régionale de rénovation urbaine existe: elle dispose de crédits et réalise des projets en liaison avec les pouvoirs publics tels que les communes ou les associations de communes.

Le projet de loi dont nous discutons aujourd'hui vise un objectif différent, à savoir l'extension à l'ensemble des sites d'ancienne activité économique de la législation de 1967, abrogée *ipso facto*, ne visant que les anciens sites charbonniers.

C'est vrai que la lenteur des réalisations en matière de rénovation urbaine procède essentiellement d'une relative indifférence des autorités communales.

Je voudrais souligner, à l'intention de M. Knoop, que, dès mon entrée en fonction, j'ai tenu reconstituer la Commission de rénovation urbaine, en tenant compte des modifications intervenues dans la structure gouvernementale. Cette commission travaille tout à fait normalement. Les projets ne font pas défaut sur le terrain. C'est au niveau du pouvoir communal que les principales lenteurs trouvent leur origine.

M. Maystadt nous l'a dit, mais je voudrais répéter ici, la raison pour laquelle je ne vois pas pourquoi l'article 11 engendrerait retard ou inefficacité. On a tenu, en effet, et quand je dis « on », j'entends l'auteur de la proposition — et dans les deux Chambres, au niveau des commissions, il y a eu unanimité — à insérer une disposition visant à inscrire ce projet dans l'optique d'un début de politique foncière à caractère social.

Sans aller jusqu'à permettre la vente des terrains ainsi assainis, si cet assainissement est le fait d'un propriétaire privé, on a voulu en éviter, l'aliénation dès lors que le propriétaire est un pouvoir public ou une autorité publique.

L'expérience prouvera si vous avez raison. Personnellement, je pense que, comme on l'a prévu d'ailleurs depuis des années dans les conventions passées par l'Etat en matière de rénovation d'anciens sites charbonniers, une telle disposition n'est pas de nature à entraver la réaffectation des biens. Elle permet au contraire de les maintenir dans le patrimoine public.

M. Knoop. — Permettez-moi de vous interrompre un instant puisqu'il semble que vous n'avez pas bien compris.

M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes. — Mais si, mais si.

M. Knoop. — Si demain un investisseur étranger — ce peut être un Belge — vous demande à pouvoir implanter une activité, même non polluante, s'il désire être propriétaire comme c'est le cas pour pas mal d'entre eux, qu'allez-vous lui répondre? Le cas est impossible à résoudre.

Vous savez bien que les seuls sites charbonniers qui ont à nouveau une affectation économique, sont ceux qui ont été rénovés, indépendamment des lois, par le secteur privé.

M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes. — La réponse est simple. Vous préjugez de l'affectation nouvelle à donner aux sites assainis. Or, ceux-ci vont se trouver dans des agglomérations, à des endroits qui conviennent peut-être à une réinsertion dans le tissu économique mais qui peuvent être aussi, par le plan de secteur, inscrits comme ayant une vocation résidentielle, d'espace communautaire, que sais-je?

Le risque que vous redoutez ne peut donc surgir que dans le seul cas où le site d'ancienne activité économique garde cette vocation et qu'au surplus l'investisseur éventuel ne peut s'accommoder d'une autre formule que la vente, ce dont je ne suis pas sûr. Il est acquis en Wallonie, notamment au niveau des intercommunales de développement que, régulièrement, des investisseurs concluent, avec les intercommunales en cause, des baux emphytéotiques visant précisément à alléger les charges de l'entreprise, sans pour autant hypothéquer son avenir et son développement.

Je crois donc que le risque que vous envisagez est tout à fait mineur et, si l'on devait vous suivre, il ne serait plus possible évidemment d'envisager, même de façon élémentaire, un embryon de politique foncière puisque vous vous opposeriez systématiquement à la non-aliénation des biens qui sont propriété d'un pouvoir public.

M. Knoop. — Je vous ai demandé une explication sur l'article 11, Monsieur le Ministre. Je ne vous ai pas dit de le remplacer par une obligation de vente. Il ne faut pas caricaturer mes propos. Nous menons une discussion technique mais vous y dérobez.

M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes. — Je ne poétiquais pas, Monsieur Knoop. Vous me posez une question sur l'article 11 qui rend nulle, de plein droit, toute vente d'un bien assaini qui serait faite par un pouvoir public. Je dis que ce n'est pas une notion nouvelle et que, notamment, sur tous les anciens sites charbonniers assainis, eux aussi, avec les contributions financières importantes de la collectivité, on inscrit l'interdiction d'aliéner le bien. On autorise toutefois les communes ou intercommunales devenant propriétaires, à contracter notamment des obligations par le biais d'un bail emphytéotique ou l'octroi d'un droit de superficie. Ce n'est donc pas une notion nouvelle ni révolutionnaire qui est reprise dans ce projet. C'est une attitude devenue systématique dans le chef du Ministre chargé de l'aménagement du territoire et qui remonte aux arrêtés royaux de 1967. Il n'y a pas là, me semble-t-il, de quoi vous effaroucher.

M. Maystadt. — Puis-je vous rappeler que je trouve plus intéressante la formule du contrat de superficie et d'emphytéose qui permet d'être propriétaire sans payer au point de départ le prix du terrain.

M. Knoop. — Mais certains la refusent. C'est là le fait.

M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes. — La dernière question de M. Knoop portait sur le fait que lors des débats en Commission de la Chambre, je n'ai pas évoqué mes intentions, mes projets et les perspectives en matière de rénovation urbaine.

Je répète ce que j'ai dit il y a un instant, en l'absence de M. Knoop. Il ne s'agit pas ici de rénovation urbaine. Il est probable qu'il s'agira, surtout dans la région bruxelloise, d'opérations ayant un caractère de

rénovation. En l'occurrence, il s'agit de l'ensemble des anciens sites d'activité économique désaffectés, situés en zone agglomérée ou non.

Dès le vote de ce projet de loi par votre Assemblée, les dispositions seront prises pour élaborer les arrêtés royaux d'application et créer le Fonds de rénovation des sites wallons.

D'autre part, je ferai procéder, avec la collaboration des intercommunales de développement, à l'inventaire de l'ensemble des sites qui pourraient être assainis dans le cadre des dispositions du présent projet de loi. En fonction de l'importance de l'enveloppe budgétaire et des priorités, nous établirons, après une concertation avec les instances régionales wallonnes, un calendrier et un programme pour mener une action efficace souhaitée autant par M. Maystadt que par les collègues qui ont participé aux travaux de la Commission des Travaux publics de la Chambre.

Je crois qu'on aura, de ce fait, franchi un pas important qui doit permettre à la Wallonie aujourd'hui, et demain aux autres régions du pays, de mener ces actions avec un maximum d'efficacité.

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

Dames en Heren, de algemene bespreking is gesloten en wij gaan over tot de artikelsgewijze bespreking.

Voici l'article 1er :

Ziehier artikel 1 :

Article 1er. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :
— « Site désaffecté » :

Un site d'activité économique comprenant principalement des immeubles qui ont été utilisés à l'exploitation d'entreprises industrielles ou artisanales ou d'entreprises du secteur des services, non exploité ou abandonné depuis au moins cinq années et dont le maintien dans l'état actuel est contraire au bon aménagement du territoire. Il peut accessoirement, comprendre d'autres immeubles inclus dans le site dont l'aménagement ou la disposition est indispensable à la rénovation.

— « Rénovation » :

La remise en état d'un site de manière à lui rendre une affectation.

— « Ministre de l'Economie régionale » :

Le Ministre ou le Secrétaire d'Etat qui, pour la région wallonne, a la politique d'expansion économique dans ses attributions.

— « Ministre de l'Aménagement du Territoire » :

Le Ministre ou le Secrétaire d'Etat qui, pour la région wallonne, a la politique d'aménagement du territoire dans ses attributions.

Artikel 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

— « Afgedankte bedrijfsruimte » :

Een ruimte met voornamelijk gebouwen die gediend hebben voor de exploitatie van industriële, ambachtelijke of dienstverlenende bedrijven die sedert ten minste 5 jaar niet geëxploiteerd dan wel verlaten is en waarvan het behoud in de tegenwoordige staat niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Binnen die ruimte kunnen nog andere onroerende goederen liggen die geschikt moeten worden gemaakt of waarover beschikt moet worden ten behoeve van de vernieuwing.

— « Vernieuwing » :

Het weer in goede staat brengen van een bedrijfsruimte om er opnieuw een bestemming aan te geven.

— « Minister van Streekeconomie » :

De Minister of de Staatssecretaris tot wiens bevoegdheid het beleid inzake economische expansie voor het Waalse gewest behoort.

— « Minister van Ruimtelijke Ordening » :

De Minister of de Staatssecretaris tot wiens bevoegdheid het beleid inzake ruimtelijke ordening voor het Waalse gewest behoort.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. § 1. Op voorstel van een gemeente, een vereniging van gemeenten, de Gewestelijk Ontwikkelingsmaatschappij, een of meer eigenaars of op eigen initiatief bepalen de Minister van Streekeconomie en de Minister van Ruimtelijke Ordening gezamenlijk en voorlopig dat een

bedrijfsruimte, waarvan zij de begrenzing vaststellen, aan haar bestemming onttrokken en vernieuwd zal worden.

§ 2. Dat besluit wordt op initiatief van de Minister van Ruimtelijke Ordening voorgelegd aan de gemeenten op welker grondgebied de te vernieuwen bedrijfsruimte gelegen is, en aan de eigenaars die volgens de kadastrale gegevens erbij betrokken zijn.

§ 3. De gemeenten richten hun met redenen omkleed advies en de eigenaars hun op- en aanmerkingen schriftelijk tot de Minister van Ruimtelijke Ordening, binnen zestig dagen na de kennisgeving bedoeld in § 2 van dit artikel.

§ 4. Na verloop van die termijn neemt de Koning, op voorstel van de Minister van Streekeconomie en de Minister van Ruimtelijke Ordening, een met redenen omkleed besluit tot onttrekking van de bedrijfsruimte aan haar bestemming, tot haar vernieuwing en tot vaststelling van haar nieuwe bestemming.

§ 5. Indien de bestemming vastgesteld met toepassing van § 4 van dit artikel, niet overeenstemt met die welke aangegeven is in een geldend plan van aanleg, besluit de Koning dat plan te herzien overeenkomstig artikel 43 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en 22 december 1970.

Zodra de Koning besloten heeft het plan te herzien, kan de bouw- of verkavelingsvergunning door of namens de Minister van Ruimtelijke Ordening worden afgegeven overeenkomstig de procedure van artikel 48 van dezelfde wet en mits de vergunning strookt met de bestemming vastgesteld in § 4 van dit artikel.

Art. 2. § 1er. Sur proposition d'une commune, d'une association de communes, de la Société de Développement régional, d'un ou plusieurs propriétaires ou d'initiative, le Ministre de l'Economie régionale et le Ministre de l'Aménagement du Territoire arrêtent conjointement et provisoirement qu'un site, dont ils fixent le périmètre, est désaffecté et doit être rénové.

§ 2. Cet arrêté est soumis à l'initiative du Ministre de l'Aménagement du Territoire, aux communes sur les territoire desquelles s'étend le site à rénover et aux propriétaires concernés, d'après les indications cadastrales.

§ 3. Les communes adressent leur avis motivé et les propriétaires leurs observations et réclamations, par écrit, au Ministre de l'Aménagement du Territoire dans les soixante jours de la notification visée au paragraphe deux du présent article.

§ 4. A l'expiration de ce délai, le Roi, sur proposition du Ministre de l'Economie régionale et du Ministre de l'Aménagement du Territoire, décide, par arrêté motivé, la désaffectation du site et sa rénovation. Il fixe sa destination.

§ 5. Si la destination déterminée en application du paragraphe 4 ne correspond pas à celle prévue par un plan d'aménagement en vigueur, le Roi décide la révision du plan conformément à l'article 43 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970.

Dès que la révision du plan a été décidée par le Roi, le Ministre de l'Aménagement du Territoire ou son délégué, saisi d'une demande de loter ou de bâtir, peut délivrer le permis suivant la procédure de l'article 48 de la même loi, à la condition que le permis soit conforme à la destination déterminée au paragraphe 4 du présent article.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. § 1er. Copie de l'arrêté royal visé à l'article 2 est notifiée au propriétaire ainsi qu'à toute personne titulaire d'une inscription hypothécaire grevant un immeuble compris dans le site.

Cette notification est faite par lettre recommandée à la poste adressée par le Ministre de l'Aménagement du Territoire dans un délai de nonante jours à dater de la publication de l'arrêté royal.

Celui-ci est transcrit au registre de la conservation des hypothèques à l'initiative du Ministre de l'Aménagement du Territoire.

§ 2. Conjointement à la notification prévue par le paragraphe premier, le Ministre de l'Aménagement du Territoire invite le propriétaire à lui proposer un programme et un calendrier des travaux qu'il envisage d'exécuter conformément à la destination fixée par le Roi et, le cas échéant, aux prescriptions du plan d'aménagement.

Si les propriétés comprises dans le site appartiennent à plusieurs personnes, il peut demander la présentation de commun accord, d'un programme et d'un calendrier portant sur l'ensemble des propriétés.

§ 3. Le propriétaire adresse ses propositions au Ministre de l'Aménagement du Territoire dans les nonante jours de la réception de la lettre recommandée prévue par le paragraphe premier.

§ 4. Avant l'expiration du délai de nonante jours prévu au paragraphe 3 et à peine de dommages et intérêts, le propriétaire qui renonce à exécuter les travaux notifie copie de l'arrêté royal visé au paragraphe 1er et sa décision aux titulaires d'un droit d'usufruit, d'usage, d'habitation, d'emphytéose ou de superficie.

§ 5. A l'expiration du délai de nonante jours prévu au § 3, le Ministre de l'Aménagement du Territoire notifie au conservateur des hypothèques l'éventuel refus ou l'abstention du propriétaire. Le conservateur fait mention de ce refus ou de cette abstention en marge de la transcription visée à l'article 3, § 1er.

§ 6. En cas de refus ou d'abstention du propriétaire, les personnes visées au § 4 et toute personne titulaire d'une inscription hypothécaire peuvent dans un délai de soixante jours à dater de l'inscription visée au § 5, proposer au Ministre, de réaliser eux-mêmes les travaux.

Elles notifient au Ministre le programme et le calendrier des travaux qu'elles envisagent d'exécuter conformément à la destination fixée par le Roi, et, le cas échéant, aux prescriptions du plan d'aménagement.

§ 7. Il est attribué aux créanciers hypothécaires une hypothèque légale à concurrence de leurs impenses. Cette hypothèque fait l'objet d'une inscription et prend rang à la date de celle-ci.

Art. 3. § 1. Een afschrift van het koninklijk besluit, bedoeld in artikel 2, wordt gezonden aan de eigenaars alsmede aan elke houder van een hypothecaire inschrijving op een onroerend goed dat tot de bedrijfsruimte behoort.

Deze kennisgeving geschiedt bij aangetekende brief, door de Minister van Ruimtelijke Ordening gezonden binnen een termijn van negentig dagen na de bekendmaking van het koninklijk besluit.

Dit besluit wordt in het register van de hypotheekbewaarder overgeschreven op initiatief van de Minister van Ruimtelijke Ordening.

§ 2. Bij de kennisgeving bedoeld in paragraaf 1, verzoekt de Minister van Ruimtelijke Ordening tevens de eigenaar hem een programma en een tijdschema van de werken voor te stellen die hij van plan is uit te voeren overeenkomstig de bestemming vastgesteld door de Koning en, in voorkomend geval, volgens de voorschriften van het plan van aanleg.

Indien de eigendommen, begrepen in de bedrijfsruimte, toebehoren aan verscheidene personen, kan hij vragen dat zij, in gemeen overleg, een programma en een tijdschema betreffende de gezamenlijke eigendommen voorleggen.

§ 3. Binnen negentig dagen na de ontvangst van de aangetekende brief bedoeld in § 1, deelt de eigenaar zijn voorstellen mede aan de Minister van Ruimtelijke Ordening.

§ 4. Indien de eigenaar niet van plan is de werken uit te voeren, geeft hij, voor het verstrijken van de in § 3 bedoelde termijn van negentig dagen op straffe van schadevergoeding, kennis van het vorenbedoelde koninklijke besluit en van zijn beslissing aan de houders van een recht van vruchtgebruik, gebruik, bewoning, erfpacht of opstal.

§ 5. Na het verstrijken van de in § 3 bedoelde termijn van negentig dagen geeft de Minister van Ruimtelijke Ordening aan de hypotheekbewaarder kennis van de eventuele weigering of onthouding van de eigenaar. De hypotheekbewaarder vermeldt die weigering of onthouding op de kant van de overschrijving bedoeld in artikel 3, § 1.

§ 6. Indien de eigenaar weigert of zich onthoudt, kunnen de personen bedoeld in § 4 en alle houders van een hypothecaire inschrijving, binnen zestig dagen na de in § 5 bedoelde inschrijving, aan de Minister voorstellen dat zijzelf de werken zullen uitvoeren.

Zij geven aan de Minister kennis van het programma en het tijdschema van de werken die zij voornemens zijn uit te voeren overeenkomstig de bestemming vastgesteld door de Koning en, in voorkomend geval, volgens de voorschriften van het plan van aanleg.

§ 7. Aan de hypothecaire schuldeisers wordt een wettelijke hypotheek toegekend ten belope van hun uitgaven. Deze hypotheek wordt ingeschreven en de rang wordt bepaald naar de dagtekening van die inschrijving.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. De Minister van Ruimtelijke Ordening stelt het programma en het tijdschema vast in overleg met degenen die bereid zijn de werken uit te voeren.

Art. 4. Le Ministre de l'Aménagement du Territoire arrête, en accord avec les personnes disposées à réaliser les travaux, le programme et le calendrier de ceux-ci.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. A la demande de l'Etat, de la commune, d'une association de communes ou de la Société de Développement régional, il sera procédé conformément aux articles 6 à 9 de la présente loi lorsque :

1° Aucune proposition n'a été formulée par les propriétaires ou les personnes visées à l'article 3, § 6, de la présente loi;

2° Il y a refus d'exécuter les travaux;

3° Il y a désaccord sur le calendrier et le programme des travaux;

4° Il y a arrêt définitif des travaux, constaté conformément à l'article 12, § 2, de la présente loi.

Art. 5. Op verzoek van de Staat, van de gemeente, van een vereniging van gemeenten of van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij, zal overeenkomstig de artikelen 6 tot 9 van deze wet worden te werk gegaan :

1° Ingeval de eigenaars of de personen bedoeld in artikel 3, § 6, van deze wet geen voorstel doen;

2° Ingeval geweigerd wordt de werken uit te voeren;

3° Ingeval er geen overeenstemming wordt bereikt omtrent het tijdschema en het programma van de werken;

4° Ingeval de werken definitief worden stopgezet en dit vastgesteld is overeenkomstig artikel 12, § 2, van deze wet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. § 1. Op verzoekschrift verleent de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in kort geding, machtiging om hetzij de werken aan te vangen of te voltooien binnen een termijn die hij vaststelt, hetzij over te gaan tot de openbare verkoop van de onroerende goederen die tot de bedrijfsruimte behoren.

De eigenaar en de opdrachtgever worden vooraf gehoord.

§ 2. De voorzitter kan, op verzoek van de opdrachtgever, bij een met redenen omklede beschikking, een nadere termijn toestaan voor de uitvoering of de voltooiing van de werken.

§ 3. De beschikking wordt door de griffier onverwijld doorgezonden aan de hypotheekbewaarder. Deze vermeldt de beschikking op de kant van de overschrijving bedoeld in artikel 3, § 1. De beschikking heeft gevolg gedurende drie jaren en kan eenmaal worden vernieuwd op verzoekschrift.

Art. 6. § 1er. Sur requête, le président du tribunal de première instance, statuant en référé, accorde l'autorisation soit d'entreprendre ou achever les travaux dans un délai qu'il précise, soit de procéder à la vente publique des biens immobiliers compris dans le site.

Le propriétaire et le maître de l'ouvrage sont préalablement entendus.

§ 2. A la demande du maître de l'ouvrage, le président peut, par ordonnance motivée, lui accorder un délai supplémentaire pour exécuter ou achever les travaux.

§ 3. L'ordonnance est transmise sans délai par le greffier au conservateur des hypothèques. Celui-ci fait mention de l'ordonnance en marge de la transcription visée à l'article 3, § 1er. L'ordonnance produit ses effets pendant trois ans et peut être renouvelée une fois sur requête.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. § 1er. En cas d'ordonnance autorisant la vente publique, il sera procédé à celle-ci selon les formes visées aux articles 1580 et suivants du Code judiciaire.

§ 2. A peine de nullité, le cahier des charges établi pour l'adjudication publique comporte le programme des travaux et le délai d'exécution.

§ 3. S'il n'y a pas d'acquéreur ou si celui-ci ne respecte pas les obligations imposées, il sera procédé conformément à l'article 6 de la présente loi.

§ 4. L'acquéreur peut, par dérogation à l'article 1743 du Code civil, mettre fin aux baux en cours moyennant indemnisation des locataires.

Art. 7. § 1. Indien een beschikking machtigt tot openbare verkoop, zal deze geschieden in de vorm bepaald in de artikelen 1580 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 2. Het bestek voor de openbare aanbesteding vermeldt op straffe van nietigheid het programma van de werken en de uitvoeringstermijn.

§ 3. Indien er geen koper is of de koper de opgelegde verplichtingen niet naleeft, zal worden te werk gegaan overeenkomstig artikel 6 van deze wet.

§ 4. De eigenaar kan, met afwijking van artikel 1743 van het Burgerlijk Wetboek, de lopende huurcontracten beëindigen, vermits hij de huurders schadeloos stelt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Indien een beschikking de Staat, de gemeente, de vereniging van gemeenten of de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij machtigt om de werken aan te vangen of te voltooien, wordt te werk gegaan als volgt :

1. Op verzoek van de Minister van Ruimtelijke Ordening bepaalt het aankoopcomité van onroerende goederen de waarde van de onroerende goederen die tot de te vernieuwen bedrijfsruimte behoren. Er wordt geen rekening gehouden met de weerslag van het koninklijk besluit, bedoeld in artikel 2 van deze wet, op deze waarde en de werken uitgevoerd met overtreding van de voorschriften na de kennisgeving van het koninklijk besluit. Het aankoopcomité geeft kennis van zijn schatting aan de schuldeisers en de houders van een zakelijk recht op de onroerende goederen begrepen in de te vernieuwen bedrijfsruimte.

Indien er geen overeenstemming wordt bereikt, kunnen de laatsgenoemde binnen een termijn van dertig dagen, op straffe van verval, het geschil voor de vrederechter brengen om een of meer deskundigen te doen aanwijzen voor het vaststellen van de waarde van het goed.

2. Zodra de werken voltooid zijn, stelt het aankoopcomité de nieuwe waarde van de goederen vast. De procedure bepaald onder cijfer 1 is mede van toepassing.

3. Na voltooiing van de vernieuwingswerken kan de Staat, de gemeente, de vereniging van gemeenten of de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij het bedrag van de gemaakte kosten op de eigenaars van de onroerende goederen, begrepen in de vernieuwde bedrijfsruimte, verhalen ten belope van ten hoogste de waardevermeerdering van het goed.

Deze schuld is in hoofdsom en interest van rechtswege opeisbaar binnen dertig dagen na opvraging aan de eigenaars.

4. Aan de Staat, de gemeente, de vereniging van gemeenten of de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij wordt een wettelijke hypotheek toegekend op de goederen waarop de werken worden uitgevoerd.

Deze hypotheek wordt ingeschreven en neemt haar rang in op de datum van de inschrijving.

Art. 8. En cas d'ordonnance autorisant l'Etat, la commune, l'association de communes ou la Société de Développement régional à entreprendre ou à acheter les travaux, il est procédé comme suit :

1. A la demande du Ministre de l'Aménagement du Territoire, le comité d'acquisition d'immeubles fixe la valeur des biens immeubles compris dans le site à rénover. Il n'est pas tenu compte de l'incidence sur cette valeur de l'arrêté royal visé à l'article 2 de la présente loi et des travaux réalisés en infraction depuis la notification de l'arrêté royal. Le comité d'acquisition d'immeubles notifie son évaluation aux créanciers et titulaires d'un droit réel sur les biens immobiliers compris dans le site à rénover.

A défaut d'accord, ceux-ci peuvent, dans un délai de trente jours, à peine de forclusion, saisir du différend le juge de paix, afin de faire désigner un ou plusieurs experts chargés de déterminer la valeur du bien.

2. Dès l'achèvement des travaux, le comité d'acquisition d'immeubles fixe la valeur des biens. La procédure fixée sous 1. est d'application.

3. Lorsque les travaux de rénovation sont terminés, l'Etat, la commune ou la Société de Développement régional peut réclamer aux propriétaires des biens immobiliers compris dans le site rénové le montant des frais exposés, sans que celui-ci excède une somme égale à celle dont le fonds a augmenté de valeur.

Cette créance en principal et intérêts est exigible de plein droit dans les trente jours de la réclamation qui en est faite aux propriétaires.

4. Il est attribué à l'Etat, à la commune, à l'association de communes ou à la Société de Développement régional une hypothèque légale sur les biens qui font l'objet des travaux.

Cette hypothèque fait l'objet d'une inscription et prend rang à la date de son inscription.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Le Roi, sur proposition du Ministre de l'Aménagement du Territoire, détermine les modalités d'application de la présente section.

Art. 9. De Koning stelt, op voorstel van de Minister van Ruimtelijke Ordening, nadere regels voor de toepassing van deze afdeling.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. In gevallen als bedoeld in artikel 5, kan de Koning de onteigening van de goederen, begrepen in de te vernieuwen bedrijfsruimte, van openbaar nut verklaren.

De onteigening geschiedt overeenkomstig de spoedprocedure bepaald in de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte.

Art. 10. Dans les cas visés à l'article 5, le Roi peut décréter d'utilité publique l'expropriation des biens compris dans le site à rénover.

L'expropriation sera poursuivie selon les règles prévues par la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. Lorsque le site rénové est propriété de l'Etat ou de toute autre personne de droit public, ceux-ci ne peuvent céder sur le fonds que des droits de superficie ou d'emphytéose dans les conditions fixées par le Roi. La vente est nulle de plein droit.

Art. 11. Wanneer de vernieuwde bedrijfsruimte eigendom is van de Staat of van enige andere publiekrechtelijke rechtspersoon, mogen dezen op dat goed slechts rechten van opstal of erfpacht verlenen volgens bepalingen door de Koning vast te stellen. Verkoop is van rechtswege nietig.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. § 1. De Koning kan, op voorstel van de Minister van Ruimtelijke Ordening, procedureregels stellen betreffende de opsporingen die noodzakelijk zijn om de gegevens te verzamelen die moeten dienen voor de toepassing van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten. Hij wijst de ambtenaren aan die bevoegd zijn om de opsporingen te doen.

Ieder der betrokken Ministers doet de opsporingen verrichten die tot zijn bevoegdheid behoren.

De ambtenaren belast met de opsporingen en de controle, kunnen met name :

— zich op hun eerste verzoek alle bescheiden, stukken of boeken, die nuttig zijn voor de uitoefening van hun taak, laten overleggen of die opzoeken;

— fotografische afschriften nemen of laten nemen van andere bescheiden die onder hun controle vallen en vaststellingen doen door middel van fotografische opnamen;

— tussen 8 uur en 18 uur, met toestemming van de politierechter, de gebouwen en terreinen betreden die gelegen zijn binnen de te vernieuwen bedrijfsruimte.

De in dit artikel bedoelde ambtenaren kunnen de leden van de openbare macht opvorderen, die gehouden zijn hun bijstand te verlenen bij de uitoefening van hun taak.

§ 2. Wanneer vastgesteld wordt dat de werken niet zijn uitgevoerd volgens de voorschriften of binnen de gestelde termijnen, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 64 en volgende van de wet van 29 maart 1962 houdende Organisatie van de Ruimtelijke Ordening en de Stedebouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en 22 december 1970.

Art. 12. § 1er. Le Roi peut, sur proposition du Ministre de l'Aménagement du Territoire, prescrire les règles de procédure relatives aux investigations nécessaires en vue de recueillir les renseignements devant

servir à l'application de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. Il désigne les agents compétents pour faire les investigations.

Chacun des Ministres intéressés, fait procéder aux investigations relevant de sa compétence.

Les agents désignés pour procéder aux investigations et contrôles peuvent notamment :

- se faire produire à première réquisition ou rechercher tous documents, pièces ou livres utiles à l'accomplissement de leur mission;
- prendre ou faire prendre les copies photographiques de documents soumis à leur contrôle et faire des constatations par prises de vues photographiques;
- moyennant autorisation du juge de police, pénétrer entre 8 heures et 18 heures dans les immeubles situés dans le site à rénover.

Les agents visés au présent article peuvent requérir des agents de la force publique, qui seront tenus de leur prêter assistance dans l'exercice de leur mission.

§ 2. Lorsqu'il est constaté que les travaux ne sont pas conformes ou ne sont pas exécutés dans les délais prescrits, il sera procédé comme aux articles 64 et suivants de la loi du 29 mars 1962 organique de l'Aménagement du Territoire et de l'Urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 13. Il est créé un « Fonds de rénovation des sites wallons ».

Les recettes du Fonds sont constituées par :

- a) le virement des crédits prévus à cet effet au budget régional wallon;
- b) le produit des ventes, revenus, créances, remboursements, effectués et recouvrés par l'Etat en application de la présente loi;
- c) le produit d'emprunts spécialement émis pour favoriser la rénovation des sites;
- d) toute ressource utile à la rénovation des sites et affectée en vertu de dispositions légales et conventionnelles.

Les dépenses du Fonds sont celles qui découlent de l'application de la présente loi.

L'engagement et l'ordonnancement des dépenses à charge du Fonds sont effectués par le Ministre de l'Aménagement du Territoire.

Art. 13. Er wordt een « Fonds voor de vernieuwing van de bedrijfsruimte in Wallonië » ingesteld.

De ontvangsten van dit Fonds worden gevormd door :

- a) de overschrijding van de kredieten, daartoe op de Waalse gewestelijke begroting uitgetrokken;
- b) de opbrengst van verkopen, inkomsten, schuldvorderingen, terugbetalingen door het Rijk verricht en geïnd met toepassing van deze wet;
- c) de opbrengst van leningen die in het bijzonder zijn uitgeschreven om de vernieuwing van de bedrijfsruimte te bevorderen;
- d) alle middelen die nuttig zijn voor de vernieuwing van de bedrijfsruimte en aangewend worden krachtens wettelijke bepalingen en overeenkomsten.

De uitgaven van het Fonds zijn die welke voortvloeien uit de toepassing van deze wet.

De vastlegging en ordonnancering van de uitgaven ten laste van het Fonds geschieden door de Minister van Ruimtelijke Ordening.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. De natuurlijke personen, de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen met uitzondering van de Staat, die werken uitvoeren voor de vernieuwing van een bedrijfsruimte, kunnen in aanmerking komen voor financiële steun ten laste van het Fonds voor de vernieuwing van de bedrijfsruimte in Wallonië.

De Koning regelt de wijze van toekenning en terugbetaling.

Art. 14. Les personnes physiques, les personnes morales de droit privé et les personnes morales de droit public, autres que l'Etat, qui effectuent des travaux en vue de la rénovation d'un site peuvent bénéficier d'une aide financière à charge du Fonds de rénovation des sites wallons.

Le Roi en règle les modalités d'octroi et de remboursement.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 15. § 1er. A dater de la notification prévue à l'article 3, paragraphe 1er, de la présente loi jusqu'à la fin des travaux constatée par le Ministre de l'Aménagement du Territoire conformément aux modalités déterminées par le Roi, les propriétaires ne peuvent grever de droits réels les biens situés dans le site à rénover sans l'autorisation du Ministre de l'Aménagement du Territoire.

Le Ministre notifie sa décision dans les trois mois de la réception, de la demande qui lui en est faite. A défaut, la décision est réputée favorable.

§ 2. En cas de méconnaissance des obligations découlant du paragraphe premier du présent article, toute constitution de droit réel est annulable à la demande de l'Etat.

§ 3. L'officier public qui passe un acte de constitution de droit réel sans qu'il ait été obtenue au préalable l'autorisation prévue au paragraphe premier est passible d'une amende de 500 à 5 000 francs sans préjudice de dommages et intérêts.

Art. 15. § 1. Vanaf de kennisgeving bedoeld in artikel 3, § 1, van deze wet, tot het einde van de werken, door de Minister van Ruimtelijke Ordening vastgesteld overeenkomstig de regels gesteld door de Koning, mogen de eigenaars enig goed dat gelegen is binnen de te vernieuwen bedrijfsruimte niet met zakelijke rechten bezwaren zonder toestemming van de Minister van Ruimtelijke Ordening.

De Minister deelt zijn beslissing mede binnen drie maanden na de ontvangst van het verzoek dat tot hem wordt gericht. Bij gebreke daarvan wordt de beslissing geacht gunstig te zijn.

§ 2. Bij niet-naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit paragraaf 1 van dit artikel, kan de vestiging van een zakelijk recht op verzoek van de Staat worden nietigverklaard.

§ 3. De openbare ambtenaar die een akte van vestiging van een zakelijk recht heeft verleden zonder dat vooraf de toestemming, bepaald in paragraaf 1, is verkregen, verbeurt een geldboete van 500 tot 5 000 frank, onverminderd schadevergoeding.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. A. Artikel 161, 2°, van het koninklijk besluit n° 64 van 30 november 1939, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd bij artikel 2 van de wet van 16 juni 1947, wordt aangevuld als volgt :

« De akten van overdracht van een afgedankte bedrijfsruimte aan de Staat of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon. »

B. Artikel 59 van het regentsbesluit van 26 juni 1947, houdende het Wetboek der zegelrechten, bekrachtigd bij artikel 1 van de wet van 14 juli 1951, wordt aangevuld met een *Squater*, luidende :

« *Squater*. — De akten van overdracht van een afgedankte bedrijfsruimte aan de Staat of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon. »

Art. 16. A. L'article 161, 2°, de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par l'article 2 de la loi du 16 juin 1947, est complété *in fine* par les mots :

« Les actes constatant la cession d'un site d'activité économique désaffecté à l'Etat ou à une autre personne de droit public. »

B. Il est ajouté à l'article 59 de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947, contenant le Code des droits de timbre, confirmé par l'article premier de la loi du 14 juillet 1951, un *Squater* rédigé comme suit :

« *Squater*. — Les actes de cession d'un site d'activité économique désaffecté à l'Etat ou à une autre personne de droit public. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 17. A l'exception de l'article 16, l'application de la présente loi est limitée à la région wallonne telle que définie par l'article 1er de la loi du 1er août 1974 portant création des institutions régionales, à titre préparatoire à l'application de l'article 107^{quater} de la Constitution.

Art. 17. Met uitzondering van artikel 16, is deze wet alleen van toepassing op het Waalse gewest, zoals dit is omschreven in de wet van 1 augustus 1974 tot oprichting van gewestelijke instellingen, in voorbereiding van de toepassing van artikel 107^{quater} van de Grondwet.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 18. De koninklijke besluiten n° 2 en 92 van 18 april en 11 november 1967 betreffende de sanering van de mijnbedrijven die aan hun eerste bestemming zijn onttrokken, worden opgeheven.

Het bepaalde in die koninklijke besluiten blijft evenwel van toepassing op de beslissingen tot sanering van vóór de inwerkingtreding van deze wet.

Art. 18. Sont abrogés, les arrêtés royaux n° 2 et 92 des 18 avril et 11 novembre 1967, sur l'assainissement des sites charbonniers désaffectés.

Les dispositions de ces arrêtés royaux restent toutefois applicables aux décisions d'assainissement antérieures à l'entrée en vigueur de la présente loi.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 19. Les arrêtés portant décision d'assainissement pris en exécution des arrêtés royaux n° 2 et 92 des 18 avril et 11 novembre 1967 sont exécutés en application des dispositions de la présente loi, pour autant que les travaux d'assainissement au sens de ces arrêtés n'aient pas été, avant l'entrée en vigueur de la présente loi, entrepris pour compte de l'Etat ou entrepris ou achevés dans les délais arrêtés par le Ministre compétent en application de l'article 3 des arrêtés royaux précités.

Art. 19. De besluiten tot sanering ter uitvoering van de koninklijke besluiten n° 2 en 92 van 18 april en 11 november 1967, worden uitgevoerd met toepassing van de bepalingen van deze wet, voor zover de saneringswerken in de zin van die besluiten niet vóór de inwerkingtreding van deze wet zijn aangevangen voor rekening van de Staat of aangevangen dan wel voltooid binnen de termijnen door de bevoegde Minister gesteld met toepassing van artikel 3 van de voornoemde koninklijke besluiten.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 20. In artikel 3, d, van het koninklijk besluit n° 1 van 18 april 1967 tot oprichting van een Fonds voor economische expansie en regionale reconversie, vervallen de woorden « de sanering van buiten gebruik zijnde nijverheidsvestigingen ».

Art. 20. Les mots « de l'assainissement des sites industriels désaffectés » sont supprimés dans l'article 3, d, de l'arrêté royal n° 1, du 18 avril 1967, créant un Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale.

— Aangenomen.
Adopté.

Dames en Heren wij zullen later over het geheel van dit wetsontwerp stemmen.

Mesdames, Messieurs, nous voterons ultérieurement sur l'ensemble de ce projet de loi.

WETSVOORSTEL (Mevr. DEMEESTER-DE MEYER) TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 57 VAN DE WET VAN 29 MAART 1962 HOUDENDE ORGANISATIE VAN DE RUIMTELIJKE ORDENING EN VAN DE STEDEBOUW, GEWIJZIGD BIJ DE WET VAN 22 DECEMBER 1970

Algemene bespreking

PROPOSITION DE LOI (Mme DEMEESTER-DE MEYER) MODIFIANT L'ARTICLE 57 DE LA LOI DU 29 MARS 1962 ORGANIQUE DE L'AMÉNAGEMENT DU TERRITOIRE ET DE L'URBANISME, MODIFIÉ PAR LA LOI DU 22 DÉCEMBRE 1970

Discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het wetsvoorstel van Mevrouw Demeester.

Ann. parl. Chambre — Session ordinaire 1977-1978
Parlem. Hand. Kamer — Gewone zitting 1977-1978

de la proposition de loi de Mme Demeester modifiant l'article 57 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifié par la loi du 22 décembre 1970.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale de la proposition de loi de Mme Demeester-De Meyer modifiant l'article 57 de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifié par la loi du 22 décembre 1970.

Het woord is aan de heer Coppieters, rapporteur.

De heer Coppieters, rapporteur (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, het voorstel n° 45, in verband met het voeren van publiciteit bij het te koop stellen van gronden, bij het in erfpacht of het recht van opstal geven van onroerende goederen, brengt geen substantiële wijzigingen aan de wet op de stedebouw en ruimtelijke ordening. Dit voorstel brengt ook geen ernstige veranderingen aan de bedoeling van de wetgever en streeft alleen maar — zoals de minister het tijdens de bespreking in de commissie heeft aangehaald — naar het meer technisch op punt stellen van bepaalde verplichtingen die terzake worden opgelegd.

Het voorstel is dus niet van politieke, maar veel meer van technische aard. Niettemin is dit voorstel niet van belang ontbloomd, omdat het meer rechtszekerheid geeft aan een aantal kooplustigen die voor het eerst in hun leven met de markt van de onroerende goederen kennis maken en niet vertrouwd zijn met de termen die daar gebruikelijk zijn, noch met de methodes die daarbij in zwang zijn en die dus zeer gemakkelijk — zelfs zonder dat daar enige bijbedoeling aanwezig is — door verkeerd gebruik of verkeerde interpretatie van bepaalde termen zouden kunnen misleid worden.

Dit voorstel wil bijdragen om de wil van de wetgever beter te doen eerbiedigen, zonder dat het enige zware sanctie of ernstige bijkomende verplichting aan de notarissen oplegt.

De aanleiding tot het indienen van dit voorstel is de nog steeds gebruikte, doch wel misleidende term « bouwland », die op vele affiches en aankondigingen van verkoping van landbouwgrond voorkomt, meer speciaal in het noordelijk deel van ons land en in de grensgebieden. Niet iedere koper of inwoner van dat gebied komt uit dezelfde streek en weet op welke wijze hij het woord « bouwland » moet interpreteren.

Het komt nog steeds voor dat gewone landbouwgrond onder die term wordt aangeboden en dat mensen, die bij toeval of onlangs in die streek zijn terechtgekomen, die term verkeerd interpreteren en menen dat het gaat over bouwgrond.

Welnu, de bedoeling van het voorstel is, bij publiciteit in de toekomst elk gebruik van termen of woorden die tot discussie of verwarring aanleiding kunnen geven, te laten wegvallen en de eenvoudige verplichting op te leggen dat bij reclame gebruik moet worden gemaakt van de termen zoals die in het koninklijk besluit van 28 december 1972 gebruikt worden, termen die dus duidelijk en ondubbelzinnig de bestemming aanduiden die daaraan door de minister gegeven werd.

Het is dus de eenvoudige invoeging van een artikel 63bis, waardoor de notarissen de verplichting, die zij reeds zeer nauwkeurig op zich nemen bij het opstellen van de compromissen en de akten, ook te laten naleven bij het voeren van reclame.

De commissie was, op één uitzondering na, eenparig akkoord met dit voorstel en wij durven dan ook vragen aan deze Vergadering dat zij zich daarbij zou aansluiten. (*Applaus bij de leden op verschillende banken*).

M. le Président. — La parole est à M. Louis Olivier.

M. L. Olivier (*à la tribune*). — Monsieur le Président, Madame le Ministre, Messieurs les Ministres, Mesdames et Messieurs, il y a quelques jours, je lisais dans un journal qui *défend les intérêts des classes moyennes* : « La simplification administrative n'est qu'une fantaisie ». Et l'auteur de cet article explique qu'à partir de maintenant les petites et moyennes entreprises devraient chaque année déposer neuf documents au greffe du tribunal de commerce avec les comptes annuels de leur entreprise.

Nous vivons dans une ère de complication infernale et si cela continue personne ne pourra plus s'y retrouver. Cela part toujours d'une bonne intention et l'administration générale cherche le meilleur moyen d'atteindre au résultat sans nécessairement se préoccuper beaucoup de ceux qui doivent fournir les renseignements, remplir les formulaires, en un mot en facilitant le travail de recherche et de

contrôle de l'administration. La loi sur l'urbanisme et l'aménagement du territoire est le plus bel exemple de complication qui soit. On y ajoute toujours, on n'en retranche jamais. Si vous voulez prendre les codes Bruylant qui sont mis à jour tous les quatre mois, vous verrez tous les quatre mois se modifier une bonne dizaine de pages de la matière de l'urbanisme et de l'aménagement du territoire. Tous les huit jours on modifie cette législation et je n'en veux comme exemple que le fait que la semaine dernière on l'a modifiée encore en imposant aux communes l'obligation de tenir un inventaire.

De plus, lorsqu'un parlementaire bien intentionné est brusquement illuminé il dépose un texte et surtout s'il s'agit d'un parlementaire de la majorité ce texte est accepté par la commission. L'intention est bonne, c'est certain, mais incontestablement tout ne fait que se compliquer.

Cela recommence aujourd'hui et je vais essayer de prouver que cette proposition est inutile et même nocive. Je suis d'ailleurs en très bonne compagnie puisque le rapport reprend textuellement : « Le Ministre des Travaux publics estime que la proposition de loi mélange deux questions différentes à savoir le permis de lotir d'une part et le partage ou la vente d'autre part ». « Le ministre », dit toujours le rapport, « estime qu'il ne faut pas aller trop loin et que l'acheteur doit tout de même savoir par lui-même ce que signifie le fait qu'il n'est pas question d'un permis de lotir ou d'un permis de bâtir ».

Cependant, les intentions étaient pures et visaient à protéger les acheteurs au stade des préliminaires. La proposition vise à imposer aux notaires certaines obligations concernant la publicité relative à la vente, à la location pour plus de neuf ans ou à la constitution d'un droit d'emphytéose ou de superficie portant sur des biens immobiliers.

Que se passe-t-il quand il n'y a pas de publicité faite par le notaire ? Sans doute pourrait-on à ce moment, dans la logique des choses, tromper l'acheteur.

Que se passe-t-il lorsque le notaire se trouve en face d'un contrat établi par les parties et qu'il doit uniquement se contenter de le transformer en un acte authentique ?

Il ne faut pas oublier que compromis de vente vaut vente entre les parties. Il n'a jamais été question d'imposer quoi que ce soit dans la publicité faite par un particulier. Le promoteur qui fait sa publicité peut parfaitement passer à côté des prescriptions prévues dans la proposition.

En conséquence, on peut dire que si l'objectif poursuivi dans un certain nombre de cas peut être atteint, il ne s'agit que de résultats extrêmement partiels.

La loi organique du 22 mars 1962 de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970 et complétée par une invraisemblable volée d'arrêtés royaux différents pour les trois régions du pays, prévoyait déjà un certain nombre d'impositions faites aux notaires dans les articles 44, 56, 57 et 57bis.

Le plus souvent, ces impositions visent la rédaction des actes, mais l'article 57, paragraphe 7, prévoit déjà que « aucune publicité relative à un lotissement ne peut être faite sans mention de la commune où il est situé, de la date et du numéro du permis ». On va ajouter un article 63bis, 1°, qui ajoute un seul mot : « en vigueur », et qui ne l'impose qu'aux notaires.

Je veux bien que ce mot a son importance, mais le reste du paragraphe est maintenu. Il s'agit donc d'une redite.

Il suffirait d'ajouter les mots « en vigueur » au paragraphe 7 de l'article 57 et on avait un texte légal beaucoup plus honnête sur le plan de la linguistique et qui se serait appliqué à tous.

J'aimerais cependant que l'on m'explique ce qui va arriver dans le cas des plans particuliers d'aménagement qui ne sont pas visés par la proposition. Celle-ci parle de la présentation et de la mise en œuvre des projets de plans et des plans de secteur.

Il est clair que l'interprétation juridique de ce texte sera : « mise en œuvre des projets de plans de secteur et des plans de secteur ». Personne ne vise un plan particulier d'aménagement.

Or, celui-ci, aussi longtemps que le plan de secteur n'a pas été éternisé par un arrêté royal, est toujours valable.

La jurisprudence, en effet, jusqu'à ce jour, bien qu'elle soit controversée, tend à dire que si un plan particulier d'aménagement est plus restrictif qu'un projet de plan de secteur, c'est le plan particulier d'aménagement qui s'applique. Dans quelle pagaille allons-nous nous trouver demain ?

Un autre exemple : la proposition dit que le notaire, dans sa publicité, doit indiquer — et je cite — sans équivoque, la destination urbanistique la plus récente du bien. Elle ne dit nulle part : la plus restrictive.

La proposition ajoute qu'il faut utiliser les appellations prévues aux articles 2, 3 et 4 de l'arrêté royal du 28 décembre 1972.

Comment l'acheteur, peu au courant de la législation, va-t-il comprendre ce que veut dire le mot « en extension d'habitat », c'est le terme qui est prévu. Evidemment, il comprendra que c'est là où l'habitat va s'étendre.

Ce n'est pas vrai du tout. Les normes imposées pour construire dans une zone d'extension d'habitat sont telles qu'un bâtisseur a neuf chances sur dix de se voir refuser son permis de bâtir s'il est seul à le demander, s'il est seul à avoir cette intention. Vous achetez un terrain de cinq mètres à front de rue dans une zone d'habitat, une zone rouge au plan de secteur. Ce n'est absolument pas suffisant pour prévoir que vous pourrez bâtir même s'il existe un certificat d'urbanisme. Le contenu de celui-ci devrait automatiquement vous décourager puisque les formulaires n° 1 et n° 2 stipulent « sous réserve des résultats de l'instruction définitive à laquelle il sera procédé au cas où vous déposeriez une demande de permis de bâtir ou de lotir ».

De plus, que deviennent les prescriptions communales et règlements communaux sur les bâtisses et l'imposition d'une certaine largeur à front de voirie et de la profondeur nécessaire ? On peut concevoir une parcelle de petites dimensions qui, seule, n'est pas suffisante pour entraîner l'octroi d'un permis de bâtir mais qui, jointe à la parcelle voisine, formera un ensemble suffisant. Que dira le notaire dans sa publicité ? Dira-t-il que, si l'acheteur est également acquéreur de la parcelle voisine, il pourra éventuellement obtenir le permis de bâtir ?

C'est pratiquement impossible à exprimer. Les affiches finiront, pour pouvoir tout indiquer, par être imprimées en caractères si petits que personne ne lira le règlement qu'elles contiennent.

Non, Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, Mesdames, Messieurs, il n'est pas possible à un juriste ou à un parlementaire d'accepter cette proposition malgré ses bonnes intentions.

Ce qu'il faudrait, c'est coordonner une fois pour toutes cette législation dont la complexité infernale finira par bloquer le secteur de la construction libre. Mais, je pense que ce gouvernement branlant n'a ni la volonté, ni la possibilité de le faire. Je suis d'accord, Monsieur le Ministre, avec ce qu'a dit en commission le Ministre des Travaux publics et je reprends ses craintes. Si une législation est votée elle doit être bonne et couvrir l'ensemble du problème.

Ce n'est pas le cas et c'est la raison pour laquelle je demande à la Chambre de ne pas voter cette proposition.

De heer Voorzitter. — Mevr. Demeester heeft het woord.

Mevr. Demeester-De Meyer (*op hei spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ik had niet de bedoeling tijdens deze bespreking tussen te komen omdat de verslaggever, collega Coppieters, voldoende de doelstellingen van dit wetsvoorstel heeft toegelicht en ook voldoende de evolutie van de besprekingen in de commissie heeft onderstreept. Gezien echter de tussenkomst van collega Olivier acht ik het toch noodzakelijk een aantal aspecten aan zijn tussenkomst toe te voegen of er een aantal van tegen te spreken.

Wanneer de wet op de Stedebouw voortdurend wordt gewijzigd, Mijnheer Olivier, — en voor mij mag dit eventueel elke week zijn — is het omdat er nog steeds misbruiken worden geconstateerd. Een wetgeving is maar progressief en dynamisch wanneer wij de moed hebben om ze te wijzigen op die punten waarop zij niet voldoet aan de bekommerissen van de bevolking. Dat er bekommerissen bestaan en dat er af en toe iets moet worden gewijzigd aan de wet op de Ruimtelijke Ordening en de Stedebouw is een feit dat wij moeten vaststellen.

Wanneer de heer Coppieters de term « bouwland » als een misleidende term heeft aangehaald kunnen wij daarbij ook een aantal andere misleidende termen naar voren brengen, zoals bijvoorbeeld « toekomstgronden ». Ik zag ze gisteren in een aankondiging van een notaris : « akker- en weiland te koop met toekomst ». Wat betekent dit ? Dit zijn termen die wij niet kennen in het gewestplan en die misleidend zijn voor de koper die over een heel beperkte som geld beschikt en die meent daarop in de toekomst eventueel voor zichzelf of voor één van zijn kinderen te kunnen bouwen.

Het is, ten eerste, noodzakelijk dat indien de wet tot op heden nog onvoldoende elkeen die er beroep moet op doen beschermt, wij deze bescherming aanvullen.

Ten tweede, uw bedenkingen in verband met de opmerkingen die de Minister van Openbare Werken heeft gemaakt — zoals bij de algemene bespreking op pagina 2 gemeld — hebben te maken met bedenkingen die de minister naar voren heeft gebracht tijdens de besprekingen, vooral eer amendementen op het voorstel werden ingediend.

Mijnheer Olivier, ik zou u willen vragen even het verslag opnieuw te lezen. U zult dan constateren dat er tegemoet gekomen werd aan de bedenkingen van de minister en dat gezamenlijk nieuwe teksten werden voorgedragen zodanig dat de geciteerde problemen niet meer bestaan.

Op dit ogenblik wordt door de invoering van een artikel 63bis tegemoet gekomen aan de bekommernissen die ikzelf heb willen uitdrukken bij de indiening van dit wetsvoorstel.

Ten derde, Mijnheer Olivier, de promotoren en makelaars van gronden vallen inderdaad buiten de bevoegdheid van dit wetsvoorstel en kunnen op dit ogenblik nog steeds reclame voeren zoals zij dat altijd hebben gedaan. Wij stellen alleen vast dat dit wetsvoorstel niet ver genoeg reikt en dat wij in het hoofdstuk, waar de verplichtingen van de openbare besturen — en dus nu ook van de notarissen — vermeld staan wij daarin geen promotoren noch makelaars van gronden kunnen betrekken omdat zij niet kunnen worden beschouwd als bekleedende een openbaar ambt.

Collega Olivier, ik zou u dan ook willen vragen of uzelf een initiatief zou willen indienen dat aan deze bekommernis tegemoet komt. Wij zullen absoluut bereid zijn een dergelijk wetsvoorstel mede goed te keuren, een wetsvoorstel waar het op aan komt de misbruiken in deze materie te vermijden. U moet weten, collega, dat op dit ogenblik de makelaars in gronden nog steeds niet gedefinieerd zijn bij wet. Wij weten dus niet wie ze zijn en wij kunnen hen ook geen verplichtingen opleggen. Wij zullen zelf actief zoeken naar de middelen om tegemoet te komen aan uwe bekommernissen. Daar waar u stelt dat er nu reeds een reeks beperkingen op de reclame door notarissen gemaakt, is ingevoerd in artikel 57, 7°, dan gaat het alleen over gronden waarvoor reeds een verkavelingsvergunning bestaat en dan kunnen wij natuurlijk niet in reclame voor landbouwgronden, voor akkergronden of voor weilanden vragen dat er een bouwvergunning zou worden vermeld. Dit kan niet, en aan die bekommernis is tegemoet gekomen.

En tot slot, Mijnheer Olivier, de wet op stedenbouw is reeds in een gecoördineerde uitgave uitgegeven. Indien u nog verbeteringen kunt voorstellen — het is niet alleen de taak van de regering maar ook de parlementsleden mogen dit — wil ik u graag daartoe uitnodigen. Wij zullen steeds bereid zijn daaraan met u mee te werken. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, de algemene bespreking is gesloten en wij gaan over tot de artikelsgewijze bespreking.

Mesdames, Messieurs, la discussion générale est close et nous passons à la discussion des articles.

Overeenkomstig artikel 52, n° 3, van het reglement wordt de door de commissie goedgekeurde tekst als basis voor de bespreking genomen.

Conformément à l'article 52, n° 3, du règlement, le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.

Voici l'article 1° :

Ziehier artikel 1 :

Article 1. L'intitulé du chapitre II du Titre IV de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme est modifié comme suit :

« Chapitre II. — Renseignements à fournir par les pouvoirs publics et les notaires ».

Artikel 1. Het opschrift van hoofdstuk II van Titel IV van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wordt gewijzigd als volgt :

« Hoofdstuk II. — Inlichtingen te verstrekken door de openbare besturen en de notarissen ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Onder hoofdstuk II van Titel IV van dezelfde wet wordt een artikel 63bis¹ toegevoegd luidend als volgt :

« Art. 63bis¹. — In de reclame betreffende de verkoop, de verhuring voor meer dan negen jaar of de vestiging van een erfpacht of van een opstalrecht met betrekking tot onroerende goederen, moet de notaris de meest recente stedenbouwkundige bestemming van die goederen ondubbelzinnig aanduiden met gebruik van de benamingen zoals deze voorgeschreven zijn in de artikelen 2, 3 en 4 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

« De notaris dient tevens omstandig melding te maken van de vigerende vergunningen of de stedenbouwkundige attesten die op de te verkopen goederen betrekking hebben ».

Art. 2. Dans le chapitre II du Titre IV de la même loi est inséré un article 63bis¹, libellé comme suit :

« Art. 63bis¹. — Dans la publicité relative à la vente, à la location pour plus de neuf ans ou à la constitution d'un droit d'emphytéose ou de superficie portant sur des biens immobiliers, le notaire doit indiquer sans équivoque la destination urbanistique la plus récente de ces biens, en utilisant les appellations prévues aux articles 2, 3 et 4 de l'arrêté royal du 28 décembre 1972 relatif à la présentation et à la mise en œuvre des projets de plans et des plans de secteur.

« Le notaire doit également faire mention de manière détaillée des permis en vigueur ou des certificats d'urbanisme relatifs aux biens à vendre ».

— Aangenomen.

Adopté.

Le vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi aura lieu demain.

De naamstemming over het geheel van het wetsontwerp zal morgen plaatshebben.

A) WETSONTWERP HOUDENDE DE BEGROTING DER CULTURELE DOTATIES VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1978 (OVERGEZONDEN DOOR DE SENAAT)

B) WETSONTWERP HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING DER CULTURELE DOTATIES VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1977 (OVERGEZONDEN DOOR DE SENAAT)

Algemene bespreking

A) PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES DOTATIONS CULTURELLES POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1978 (TRANSMIS PAR LE SENAT)

B) PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES DOTATIONS CULTURELLES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1977 (TRANSMIS PAR LE SENAT)

Discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het wetsontwerp houdende de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1978 en van het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1977.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale du projet de loi contenant le budget des Dotations culturelles pour l'année budgétaire 1978 et du projet de loi ajustant le budget des Dotations culturelles de l'année budgétaire 1977.

La parole est à M. le Ministre de la Culture française.

M. Dehousse, Ministre de la Culture française (à la tribune). — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je voudrais apporter un certain nombre de précisions à l'occasion de la discussion du budget des Dotations culturelles pour 1978. En effet, des questions ont été posées en divers endroits et j'estime nécessaire soit d'y apporter une réponse soit de fournir l'une ou l'autre précision complémentaire aux réponses déjà données au Sénat par le Ministre de la Culture néerlandaise.

D'emblée, je dirai que ces réponses ne portent que sur le budget pour 1978 ; aucune question n'ayant été posée sur le feuillet de crédits complémentaires pour 1977, il ne me reste donc aucune réponse à fournir à ce sujet.

Mesdames, Messieurs, le budget des Dotations culturelles pour 1978 est arrêté à 16 600 millions pour les dépenses courantes, à 400 millions pour les crédits non dissociés des dépenses en capital, et à 3 500 millions pour les crédits d'engagement.

Par rapport au budget initial de 1978, les accroissements sont respectivement de 37 p.c., 38 p.c. et 18 p.c.

Cependant, ces chiffres ne reflètent pas la situation réelle car la masse budgétaire pour 1978 comprend les crédits pour les anciens services de la R.T.B.-B.R.T., alors que ceux-ci, en 1977, ne figuraient pas au budget des Dotations culturelles, mais au budget des Affaires culturelles communes.

Si l'on ajoute au budget de 1977 les crédits pour les services communs, la comparaison 1978-1977 montre un accroissement en 1978 de 12,7 p.c. en dépenses courantes. Vous noterez sans doute avec satisfaction qu'il

s'agit là d'un taux d'accroissement légèrement supérieur à celui du budget de l'Etat.

L'enveloppe mise à la disposition des trois communautés culturelles, c'est-à-dire 16,6 milliards, représente 1,7 p.c. du budget général de l'Etat, qui s'élève à 956 milliards.

Il s'agit de montants forfaitairement déterminés par le gouvernement et non de l'addition de besoins dûment justifiés. Les chiffres de l'enveloppe sont répartis sur la base suivante : 53,7 p.c. pour la Communauté néerlandaise ; 45,5 p.c. pour la Communauté française et 0,8 p.c. pour la Communauté allemande.

Ce montant de 16,6 milliards que je viens de citer n'est pas exactement le reflet de l'effort total que l'Etat consent dans le domaine culturel. Il faut en effet savoir qu'en dehors du budget que nous discutons, il existe aussi un budget des Affaires culturelles communes qui est, en 1978, d'un import de 906 millions. Ces dépenses couvrent les charges des institutions, principalement établies sur le territoire de Bruxelles-Capitale, et qui œuvrent dans le but de satisfaire les besoins reconnus communs aux deux grandes communautés culturelles.

Il faut encore y ajouter le produit des recettes, fiscales ou non, qui sont versées au Fonds national des Sports, qui, malgré son appellation « nationale », se divise en deux entités autonomes.

L'Etat intervient donc dans les matières culturelles pour 19,8 milliards, montant exhaustif qui n'atteint pas la cinquantième partie du budget général de l'Etat.

L'enveloppe du budget des Dotations culturelles fait l'objet d'une double répartition.

La première, à caractère linguistique — dont j'ai cité les chiffres et que je voudrais répéter pour qu'ils soient bien saisis de tous, y compris de l'opposition — a suscité un certain nombre de commentaires, d'abord à vrai dire dans le public qu'au parlement. C'est pourquoi je rappellerai ces proportions : respectivement 53,7 p.c., 45,5 p.c. et 0,8 p.c.

Si j'insiste sur cette répartition, c'est que je ne doute pas que, dans les semaines qui viennent, des discussions passionnelles s'engageront sur les chiffres que j'énonce maintenant dans l'indifférence générale d'un auditoire choisi mais restreint.

La seconde répartition, en vérité plus diffuse, est fondée sur l'objectif culturel poursuivi : enseignement, éducation permanente et autres dépenses culturelles.

Cette seconde répartition est nécessaire pour établir un partage accepté par les deux grandes communautés. En effet, il n'a pas été possible au présent gouvernement, pas plus qu'à ceux qui l'ont précédé, de respecter le prescrit de l'article 59bis de la Constitution et d'arrêter les critères voulus en cette matière par le Constituant.

Du moins pouvons-nous trouver une consolation dans le fait qu'il était moins utile et moins important cette année de chercher une solution en ce sens puisque le Pacte communautaire et régional dégage, mais sur un plan élargi, les critères constitutionnels demandés depuis sept ans.

Le gouvernement a dès lors continué à appliquer pour 1978 les dispositions pragmatiques résultant de l'accord dit Paris-Van Mechelen, du nom de nos prédécesseurs, et qui règle des clefs distinctes pour les dépenses d'enseignement, d'éducation permanente et autres.

A cette double répartition s'en ajoute une troisième, qui est opérée par sélection des départements chargés de l'exécution du budget.

Cette troisième répartition figure au programme justificatif du budget. Elle a été mise en cause au Sénat. Je ne puis sur ce point que reprendre la déclaration de mon collègue, Ministre de la Culture néerlandaise, qui rappelait, le 25 mai dernier, à la Haute Assemblée, que « les Conseils culturels ne disposant pas encore d'Exécutifs, les différents volets des dotations culturelles continuent nécessairement à dépendre des ministres nationaux ». Néanmoins, les Conseils culturels peuvent, par amendement, transférer des crédits d'un département à l'autre.

En vérité, jusqu'à l'année dernière, cette possibilité était restée largement théorique. Mais il semble qu'une jurisprudence différente soit en voie de création, et par conséquent que les Conseils culturels, à l'exemple d'abord du Conseil représentatif de la Communauté culturelle néerlandaise, se saisissent du pouvoir budgétaire que le Constituant leur avait reconnu.

Peut-être la présentation nouvelle du budget permettra-t-elle une meilleure utilisation de ce pouvoir parlementaire.

Avant d'en venir, et ce sera ma conclusion, aux deux nouveautés qui marquent le problème que nous discutons aujourd'hui, je voudrais rappeler que, conformément au prescrit constitutionnel, la part réservée à Bruxelles dans les crédits affectés à chaque Communauté culturelle est mentionnée dans le tableau de la loi budgétaire : 417 100 000 francs

pour la Communauté néerlandaise, 775,5 millions pour la Communauté française, soit au total à peu près 1 200 millions, c'est-à-dire 7 p.c. du budget. C'est énorme si l'on considère la superficie; cela l'est beaucoup moins si l'on considère la population.

Je viens de parler de deux nouveautés. Elles concernent les deux communautés qui sont légitimement considérées comme les communautés majeures de ce pays, la Communauté néerlandaise et la Communauté française.

En effet, revenant sur une pratique qui avait, en vérité, existé au début de l'autonomie culturelle, mais qui avait ensuite été abandonnée, le gouvernement a décidé cette fois d'extraire des enveloppes budgétaires proposées pour le secteur culturel les dotations réservées aux commissions culturelles de Bruxelles. Le gouvernement a fixé ces crédits à 105 millions, alloués paritairement à chacune des commissions concernées.

Mais la nouveauté n'est pas dans le chiffre. Elle est dans la technique. Le gouvernement propose en effet au parlement de distinguer, et cela apparaît dans le programme justificatif, un nouveau secteur qui porte le titre de secteur des dotations.

L'origine de ce changement repose principalement sur la considération que les commissions de l'agglomération bruxelloise constituent un pouvoir organisateur au point de vue de l'enseignement et que, dès lors, la tutelle à exercer sur ces commissions doit être également dévolue aux Ministres de l'Education nationale et non pas seulement aux Ministres de la Culture.

Je n'ignore pas, bien entendu, que la base paritaire de l'affectation qui est faite aux crédits consacrés aux commissions de la culture de Bruxelles est contestée. A cet égard, je voudrais rappeler à la Chambre ce qui s'est passé au Sénat, où l'unanimité s'est dégagée pour considérer qu'il appartenait non pas au parlement national mais à chacune des communautés, disposant librement de son pouvoir d'amendement, de prendre, le cas échéant, devant chacun des Conseils culturels, les mesures qui paraîtraient opportunes.

Ma dernière remarque complète la précédente. Nous voyons apparaître, et cela tient notamment à la constitution même du gouvernement, une affirmation plus accentuée de la spécificité bruxelloise en matière communautaire. Cette affirmation de la spécificité bruxelloise est, en vérité, incontestablement plus marquée, et ce dans des proportions considérables, dans la pratique budgétaire de la communauté française que dans celle de la communauté néerlandaise.

Le phénomène me paraît assez normal compte tenu de l'importance spécifique incontestablement plus considérable que représente le fait régional bruxellois pour la communauté française que pour la communauté néerlandaise.

M. Risopoulos. — Un quarantième un quart.

M. Dehousse, Ministre de la Culture française. — Néanmoins, puisque le problème avait été soulevé au Sénat, il me paraissait normal de confirmer pour ma part les déclarations qui avaient été faites à cette occasion par ma collègue Ministre de la Culture néerlandaise.

Le problème des proportions qui existeront entre le secteur bruxellois, le secteur unilingue français et le secteur resté commun au sein du budget de la Culture française, est un problème que le parlement national n'a pas à connaître. Il concerne le Conseil de notre Communauté culturelle française.

Monsieur le Président, j'en aurai terminé en répondant à la question posée dans une de nos commissions par mon honorable prédécesseur M. Van Aal.

M. Van Aal s'était, en effet, étonné de ce que les documents qui lui avaient été remis, et qui étaient relatifs à la culture française comme néerlandaise, ne portaient la signature que de ministres appartenant à la seule communauté culturelle néerlandaise.

Je comprenais d'autant mieux la question posée par mon honorable prédécesseur que j'avais moi-même, en tant que membre de l'opposition, fait remarquer qu'il avait là quelque chose, peut-être pas d'irrégulier, mais de malsain pour le bon équilibre des relations entre nos communautés.

La dernière caractéristique du budget qui vous est soumis répond à l'interrogation de notre collègue. En effet, pour la première fois, des ministres francophones ont contresigné le budget des Dotations culturelles.

Je n'aperçois, sur les bancs de la majorité, aucun des amis de notre collègue, M. Van Aal, sans doute retenu ailleurs par d'autres tâches. Mais, j'espère qu'il se trouvera quelqu'un dans cette Assemblée pour répondre à sa question et lui dire que le ministre Dehousse n'oublie jamais les questions posées naguère par le député Dehousse.

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, la discussion générale est close et nous passons à la discussion des articles du projet de loi contenant le budget des Dotations culturelles pour l'année budgétaire 1978.

Dames en Heren, de algemene bespreking is gesloten en wij gaan over tot de artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp houdende de begroting van Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1978.

Voici l'article 1er :

Ziehier artikel 1 :

Crédits pour les dépenses courantes (Titre I)
et pour les dépenses de capital (Titre II)

Article 1. Il est ouvert pour les dépenses de l'année budgétaire 1978, afférentes au budget des Dotations culturelles et énumérées au tableau ci-annexé, des crédits s'élevant aux montants ci-après :

(En millions de francs.)

	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
Dépenses courantes	16 576,0	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital	427,2	3 480,0	3 218,6
Totaux	17 003,0	3 480,0	3 218,6

Ces crédits sont énumérés aux Titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

Kredieten voor de lopende uitgaven (Titel I)
en de kapitaaluitgaven (Titel II).

Artikel 1. Voor de aan het begrotingsjaar 1978 verbonden en in hierbijgaande tabel opgesomde uitgaven betreffende de begroting der Culturele Dotaties, worden kredieten geopend ten bedrage van :

(In miljoenen frank.)

	Niet gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastleggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven	16 576,0	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven	427,2	3 480,0	3 218,6
Totalen	17 003,0	3 480,0	3 218,6

Die kredieten worden opgesomd onder de Titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

— L'article premier est adopté avec le tableau. (Voir Doc. Sénat n° 5-IVbis (1977-1978), n° 1.)

Artikel één wordt met de tabel aangenomen. (Zie Stuk Senaat n° 5-IVbis (1977-1978), n° 1.)

Voici l'article 2 :

Ziehier artikel 2 :

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 10 000 000 frank worden verleend aan de buitengewone rekenplichtigen van de Culturele Diensten van het Departement van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en van het Departement van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur.

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds d'un montant maximum de 10 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables

extraordinaires des Services culturels du Département de l'Education nationale et de la Culture néerlandaise et du Département de l'Education nationale et de la Culture française.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Par dérogation à l'article 14, § 1, de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds peuvent servir à payer les rémunérations, allocations et indemnités de toutes espèces en faveur du personnel rétribué par l'Etat ainsi que les créances résultant de marchés n'excédant pas 50 000 francs.

Les dépenses de toute nature découlant de l'application de l'article 27 de la loi du 7 août 1931 sur la conservation des monuments et des sites peuvent être payées sur avances de fonds.

Les avances de fonds mises à la disposition de l'Administration des Arts et des Lettres, ainsi que des musées de l'Etat relevant de cette administration, pour l'achat d'œuvres d'art ou d'objets de collection, pourront supporter des dépenses d'un montant maximum de 50 000 francs.

Vu le caractère urgent des dépenses à prévoir et par dérogation à l'article 15 modifié de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds peuvent être consenties au comptable chargé de la liquidation des secours et allocations à caractère social ainsi qu'au comptable extraordinaire de l'Administration des Arts et des Lettres, de l'Education populaire et de la Jeunesse pour la liquidation des secours alloués à des artistes et à des savants.

Le comptable extraordinaire de l'Administration des Relations culturelles internationales du Ministère de l'Education nationale et de la Culture néerlandaise et du Ministère de l'Education nationale et de la Culture française est autorisé à payer, au moyen de fonds avancés, les bourses allouées aux étudiants étrangers, ainsi que les frais de déplacement des professeurs des divers degrés d'enseignement, des membres d'institutions savantes et artistiques, des délégations savante et scolaires venant de l'étranger ou s'y rendant.

Art. 3. In afwijking van artikel 14, § 1, van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten gebruikt worden voor de uitbetaling van de lonen en allerlei bijslagen en vergoedingen ten bate van het door de Staat bezoldigd personeel en van de schuldvorderingen voortvloeiend uit overeenkomsten die 50 000 frank niet overschrijden.

De uitgaven van allerlei aard, die voortvloeien uit de toepassing van artikel 27 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, mogen betaald worden met geldvoorschotten.

De geldvoorschotten, ter beschikking gesteld van het Bestuur van Kunsten en Letteren, alsmede van de Rijksmusea ressorterend onder dit bestuur, voor de aankoop van kunstwerken of collectievoorwerpen mogen uitgaven dekken tot een maximumbedrag van 50 000 frank.

Gelet op het dringend karakter der in het vooruitzicht gestelde uitgaven en in afwijking van het gewijzigd artikel 15 der wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten verleend worden aan de rekenplichtige belast met de vereffening der hulpelden en toelagen van sociale aard evenals aan de buitengewone rekenplichtige van het Bestuur voor Kunsten- en Kunstonderwijs voor de vereffening der hulpelden toegekend aan kunstenaars en geleerden.

De buitengewone rekenplichtige van het Bestuur der Internationale Culturele Betrekkingen van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur wordt ertoe gemachtigd, door middel van geldvoorschotten, de aan buitenlandse studenten toegekende studiebeurzen uit te betalen, evenals de reiskosten van buitenlandse leraars der verschillende graden van onderwijs, leden van geleerde en kunstgenootschappen en afvaardigingen van geleerden en scholen uit het buitenland of zich naar het buitenland bevegend.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. De weddetoeelagen der personeelsleden van het kunstonderwijs mogen in de vorm van vaste uitgaven uitbetaald worden.

Art. 4. Les subventions-traitements des membres du personnel de l'enseignement artistique peuvent être liquidées sous forme de dépenses fixes.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Les indemnités pour frais funéraires, ainsi que les allocations de naissance, peuvent être liquidées de la même manière que les rémunérations des bénéficiaires.

Art. 5. De vergoedingen wegens begrafeniskosten, alsmede de geboortetoelagen, mogen op dezelfde wijze uitbetaald worden als de bezoldigingen der belanghebbenden.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. Wat betreft de begrotingen van de sectoren Franse Cultuur en Nederlandse Cultuur, kunnen :

a) De beschikbare saldo's van de kredieten voor het begrotingsjaar 1977 en de vorige jaren, bestemd voor de uitkering van de weddetoelagen, werkingstoelagen en uitrustingsstoelagen, overgedragen krachtens de wettelijke bepalingen, eventueel zonder onderscheid van begrotingsjaar, de meeruitgaven dekken van de overeenstemmende rubrieken van de jaren 1978 en vorige;

b) Op de kredieten voor het begrotingsjaar 1978 met dezelfde bestemming, insgelijks uitgaven betreffende vorige jaren worden aangerekend op voorwaarde dat de overgedragen saldi van deze laatste opgebruikt zijn;

c) De eventueel beschikbare saldi van de kredieten voor het begrotingsjaar 1978 bestemd voor de betaling van de werkingstoelagen en uitrustingsstoelagen voortvloeiend uit de toepassing van de bepalingen der wet van 29 mei 1959 betreffende het bewaarschoolonderwijs, het lager, middelbaar, normaal-, technisch en kunstonderwijs op de volgende jaren worden overgedragen;

d) Uitgaven voortvloeiend uit vorige jaren aangerekend worden ten laste van de kredieten der artikelen 12.01 bestemd voor de uitkering van de erelonen van advocaten en geneesheren, de gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken, de presentiegelden, reis- en verblijfskosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen, de bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden;

e) Al de inkomsten voortkomende van de terugbetaling van de voorschotten aan sommige filmproducties, alsook de inkomsten voortkomende van films waarvan het Departement van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en het Departement van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur over de rechten beschikken, alsmede het eventueel beschikbaar saldo van de kredieten voor het begrotingsjaar 1977 bestemd voor de bevordering van de film, gestort worden op de speciale fondsen daartoe geopend op Titel IV — Afzonderlijke Sectie.

Deze fondsen mogen gebruikt worden voor de hulp aan de filmproductie;

f) De kredieten uitgetrokken voor de uitbetaling van de toelagen aan de openbare bibliotheken van de gemeenten en provincies, enerzijds, en aan de vrije openbare bibliotheken, anderzijds, in een zelfde sectie, voor toelagen van dezelfde aard, bij koninklijk besluit overgeschreven worden van de ene op de andere naargelang van de behoeften van de diensten;

g) De eventuele overschotten van de kredieten verleend aan de verschillende musea van België voor de aankoop van kunstwerken of collectievoorwerpen als toelage gestort worden in de kassen van deze instellingen.

Art. 6. En ce qui concerne les budgets des secteurs Culture française et Culture néerlandaise :

a) Les soldes disponibles des crédits de l'année budgétaire 1977 et des années antérieures affectés au paiement des subventions-traitements, des subventions de fonctionnement et des subventions d'équipement, reportés en vertu des dispositions légales, pourront couvrir éventuellement, sans distinction d'année, les dépenses excédentaires afférentes aux rubriques correspondantes des années 1978 et antérieures;

b) Aux crédits de l'année budgétaire 1978 destinés aux mêmes fins, des dépenses se rapportant à des années antérieures peuvent être également imputées à condition que les soldes reportés de celles-ci soient épuisés;

c) Les soldes disponibles éventuels des crédits de l'année budgétaire 1978 affectés au paiement des subventions de fonctionnement et des subventions d'équipement découlant de l'application des dispositions de la loi du 29 mai 1959 relative à l'enseignement gardien, primaire, moyen, normal, technique et artistique, pourront être reportés aux années suivantes;

d) Des dépenses se rapportant à des années antérieures peuvent être imputées à la charge des crédits des articles 12.01 affectés au paie-

ment des honoraires des avocats et des médecins, des frais de justice en matière d'affaires civiles, administratives et pénales, des jetons de présence, frais de route et de séjour des personnes étrangères aux administrations de l'Etat, de la rémunération d'experts étrangers à l'Administration et des prestations de tiers;

e) Toutes les recettes provenant du remboursement des avances faites à certaines productions cinématographiques, de même que les recettes provenant de l'exploitation des films sur lesquels le Département de l'Education nationale et de la Culture néerlandaise et le Département de l'Education nationale et de la Culture française possèdent des droits, ainsi que le solde disponible éventuel des crédits de l'année budgétaire 1977 affectés à la promotion du film, sont versés aux fonds spéciaux ouverts à cet effet au Titre IV — Section particulière.

Ces fonds peuvent être utilisés pour l'aide à la production cinématographique;

f) Les crédits prévus pour la liquidation de subventions aux bibliothèques publiques des communes et des provinces, d'une part, et aux bibliothèques publiques libres, d'autre part, peuvent être, au sein d'une même section pour des subventions de même nature, transférés de l'un à l'autre par arrêté royal suivant les besoins des services;

g) Les reliquats éventuels des crédits alloués aux différents musées de Belgique pour l'acquisition d'œuvres d'art ou d'objets de collection pourront être versés, à titre de subventions, aux caisses de ces établissements.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 7. Le solde disponible éventuel des crédits de l'article 74.82 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle française de l'année budgétaire 1978, secteur Culture française, affectés au paiement d'achats d'œuvres d'art et d'équipement pour les musées de Wallonie, pourra être reporté aux années suivantes.

Art. 7. Het eventueel beschikbare saldo van de kredieten van het artikel 74.82 van de begroting van de Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Franse Cultuur, bestemd voor de betaling van aankoop van kunstwerken en van uitrusting voor de musea van Wallonië, zal op de volgende jaren mogen overgedragen worden.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 8. Bij afwijking van artikel 15 van de organieke wet op het Rekenhof van 29 oktober 1846, mogen aan de buitengewone rekenplichtige van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme geldvoorschotten verleend worden tot een maximumbedrag van 18 000 000 frank, ten laste van het krediet uitgetrokken op artikel 12.20, sectie 32, van deel II van elke der begrotingen der Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en der Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap — sectoren Verkeerswezen — voor het begrotingsjaar 1978.

Voornoemde rekenplichtige mag voorschotten verstrekken aan de vertegenwoordigers van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme in het buitenland en in de toeristische grensbureaus met het oog op de betaling ter plaatse van schuldvorderingen in verband met de werking van het kantoor, de lonen en vergoedingen, de huur van onroerende goederen, de promotionele activiteiten evenals de aankoop van niet-duurzame goederen en de uitvoering van veranderingswerken.

De uitgaven betaalbaar op deze voorschotten mogen 50 000 frank niet overtreffen.

Art. 8. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds pour un montant maximum de 18 000 000 de francs peuvent être consenties au comptable extraordinaire du Commissariat général au Tourisme à charge du crédit alloué à l'article 12.20, section 32, de la partie II, de chacun des budgets des Affaires culturelles de la Communauté culturelle néerlandaise et des Affaires culturelles de la Communauté culturelle française — secteur Communications — pour l'année budgétaire 1978.

Ledit comptable peut consentir des avances aux représentants du Commissariat général au Tourisme à l'étranger et aux bureaux touristiques frontaliers en vue du paiement sur place, de créances afférentes au fonctionnement du bureau, aux salaires et indemnités, au loyer de biens immeubles, aux activités promotionnelles, ainsi qu'à l'acquisition de biens non durables et à l'exécution de travaux d'aménagement.

Les dépenses payables au moyen de ces avances ne peuvent excéder 50 000 francs.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 9. Le Ministre des Communications est autorisé à imputer les dépenses afférentes aux années budgétaires antérieures ainsi que des avances provisionnelles à la charge des crédits inscrits à l'article 12.01 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle néerlandaise de l'année budgétaire 1978, secteur Communications, et destinés au paiement des honoraires des avocats et des médecins, des frais de justice en matière d'affaires civiles, administratives et pénales, des jetons de présence, frais de route et de séjour des personnes étrangères aux administrations de l'Etat, de la rémunération d'experts étrangers à l'Administration et des prestations de tiers.

Art. 9. De Minister van Verkeerswezen wordt gemachtigd de uitgaven voor vroegere begrotingsjaren alsmede provisionele voorschotten aan te rekenen ten laste van de kredieten ingeschreven op artikel 12.01 van de begroting der Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Verkeerswezen, en bestemd tot de betaling van de erelonen van advocaten en geneesheren, van de gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken, van presentiegelden, reis- en verblijfkosten van niet tot de Rijksdiensten behorende personen, van de bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 10. De weddetoelagen van de personeelsleden van het gesubsidieerd zeevaartonderwijs, welke ten laste vallen van de kredieten uitgetrokken op de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Verkeerswezen, mogen als vaste uitgaven betaald worden.

Art. 10. Les subventions-traitements des membres du personnel de l'enseignement maritime subsidié, imputables sur les crédits prévus au budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle néerlandaise, secteur Communications, peuvent être payées sous forme de dépenses fixes.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 11. Le Ministre de la Santé publique et de la Famille est autorisé à accorder des avances en matière d'inspection médicale scolaire sur base d'une prévision du subside annuel dû pour les examens cliniques systématiques et le traitement de la première aide paramédicale. Une première avance est accordée dans le courant du premier trimestre scolaire. Elle pourra atteindre 25 % du montant du subside annuel prévu pour les activités précitées. Cette avance est récupérée sur les subsides à liquider pour les prestations des mois d'octobre à décembre inclus.

Dans les mêmes conditions, une deuxième avance à concurrence du même pourcentage peut être accordée dans le courant du deuxième trimestre scolaire, à récupérer sur les subsides à liquider pour les prestations des mois de février et suivants.

En matière d'inspection médicale scolaire, les dépenses afférentes aux années budgétaires antérieures peuvent être imputées à la charge des crédits inscrits à l'article 12.43 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle française de l'année budgétaire 1978, secteur Santé publique et Famille, à l'article 12.42 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle néerlandaise de l'année budgétaire 1978, secteur Santé publique et Famille, et à l'article 12.73 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle allemande de l'année budgétaire 1978, secteur Santé publique et Famille.

Art. 11. De Minister van Volksgezondheid en van het Gezin is ermee gemachtigd inzake medisch schooltoezicht voorschotten toe te kennen, berekend op het bedrag der jaarlijkse toelagen die voor de systematische klinische onderzoeken en voor weddeuitkering van de eerste paramedische hulp verschuldigd zijn. Een eerste voorschot wordt verleend in de loop van het eerste schoolkwartaal. Dit voorschot kan 25 % belopen van het jaarlijks bedrag van de subsidie met betrekking tot voornoemde uitgaven. Dit voorschot wordt teruggevorderd bij de vereffening van de subsidies voor de prestaties over de maanden oktober tot en met december.

Onder dezelfde voorwaarden kan een tweede voorschot, ten belope van hetzelfde percentage, worden toegekend in de loop van het tweede schoolkwartaal. Dit voorschot wordt teruggevorderd bij de vereffening van de subsidies voor de prestaties over de maanden februari en volgende.

Inzake medisch schooltoezicht mogen de uitgaven voor vroegere begrotingsjaren aangerekend worden ten laste van de kredieten ingeschreven op het artikel 12.43 van de begroting der Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Volksgezondheid en Gezin, op het artikel 12.42 van de begroting der Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Volksgezondheid en Gezin, en op het artikel 12.73 van de begroting der Culturele Zaken van de Duitse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Volksgezondheid en Gezin.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 12. De Minister van Volksgezondheid en van het Gezin wordt gemachtigd, wat de onderwijskosten en studietoelagen aan de wezen betreft, de uitgaven op kredietopening uit te keren en de achterstallige uitgaven aan te rekenen op de kredieten voorzien voor dit doel op het artikel 33.40 van de begroting der Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Volksgezondheid en Gezin, op het artikel 33.41 van de begroting der Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Volksgezondheid en Gezin, en op het artikel 33.71 van de begroting der Culturele Zaken van de Duitse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Volksgezondheid en Gezin.

Art. 12. Le Ministre de la Santé publique et de la Famille est autorisé, en ce qui concerne les frais d'instruction et allocation d'études aux orphelins, à effectuer les dépenses sur ouverture de crédit et à imputer les créances arriérées à la charge des crédits prévus pour cet objet à l'article 33.40 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle néerlandaise de l'année budgétaire 1978, secteur Santé publique et Famille, à l'article 33.41 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle française de l'année budgétaire 1978, secteur Santé publique et Famille, et à l'article 33.71 du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle allemande de l'année budgétaire 1978, secteur Santé publique et Famille.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 13. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds d'un montant maximum de 10 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires du Département de la Santé publique et de la Famille, à l'effet de payer, indépendamment des menues dépenses, les créances n'excédant pas 50 000 francs.

Art. 13. Bij afwijking van artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 10 000 000 frank verleend worden aan de buitengewone rekenplichtigen van het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin, met het oog op de uitbetaling, benevens de kleine uitgaven, van de schuldvorderingen die geen 50 000 frank overschrijden.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 14. De Minister van Landbouw wordt gemachtigd de uitgaven voor vroegere begrotingsjaren aan te rekenen ten laste van de kredieten ingeschreven respectievelijk op het artikel 12.22 van de begroting der Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Landbouw, en van de begroting der Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1978, sector Landbouw, en bestemd tot de beroepsvorming op landbouwgebied (uitgaven van alle aard in verband met de cursussen, voordrachten en studiedagen ingericht door het Ministerie van Landbouw).

Art. 14. Le Ministre de l'Agriculture est autorisé à imputer les dépenses afférentes aux années budgétaires antérieures à la charge des crédits inscrits à l'article 12.22 respectivement du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle française de l'année budgétaire 1978, secteur Agriculture, et du budget des Affaires culturelles de la Com-

munauté culturelle néerlandaise de l'année budgétaire 1978, secteur Agriculture, et destinés à la formation professionnelle en agriculture (dépenses de toute nature relative aux cours, conférences et journées d'étude organisés par le Ministre de l'Agriculture).

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 15. Le fonds ouvert à la section particulière du budget des Affaires culturelles de la Communauté culturelle française, secteur Culture française, et destiné à la restauration des monuments et édifices privés classés peut recevoir toutes donations en espèces ou en titres émanant de particuliers ou d'institutions privées.

Ces donations seront utilisées aux mêmes fins que celles prévues par le crédit inscrit sous l'article 52.03 de la section 34 du même budget.

Art. 15. Het fonds op de afzonderlijke sectie van de begroting van de Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap, sector Franse Cultuur, dat bestemd is voor het herstellen van geklasseerde monumenten en privé-gebouwen, mag alle giften in specien of in effecten van particulieren of privé-instellingen ontvangen.

Deze giften zullen aangewend worden voor dezelfde doeleinden als deze voorzien door het krediet ingeschreven onder artikel 52.03 van sectie 34 van dezelfde begroting.

— Adopté.
Aangenomen.

Le vote nominatif sur l'ensemble de ce projet de loi aura lieu demain.

De naamstemming over het geheel van dit wetsontwerp zal morgen plaatshebben.

Dames en Heren, wij gaan thans over tot de artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1977.

Mesdames, Messieurs, nous passons maintenant à la discussion des articles du projet de loi ajustant le budget des Dotations culturelles de l'année budgétaire 1977.

Voici l'article 1er :

Ziehier artikel 1 :

Article 1. Les crédits prévus au Titre I — Dépenses courantes, et au Titre II — Dépenses de capital, du budget des Dotations culturelles de l'année budgétaire 1977, sont ajustés suivant les données détaillées au tableau annexé à la présente loi et à concurrence de :

(En millions de francs.)

AJUSTEMENTS	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes			
Crédits supplémentaires de l'année courante	2 688,5	—	—
Crédits supplémentaires pour années antérieures	188,9	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital			
Crédits supplémentaires de l'année courante	299,4	—	31,6
Crédits supplémentaires pour années antérieures	0,9	—	—

Artikel 1. De kredieten, ingeschreven onder de Titel I — Lopende uitgaven, en onder de Titel II — Kapitaaluitgaven, van de begroting van de Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1977, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van :

(In miljoenen frank.)

AANPASSINGEN	Niet gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastleggings-kredieten	Ordonnancings-kredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven			
Bijkredieten voor het lopend jaar	2 688,5	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	188,9	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven			
Bijkredieten voor het lopend jaar	299,4	—	31,6
Bijkredieten voor vroegere jaren	0,9	—	—

— L'article 1er est adopté avec le tableau. (Voir Doc. Sénat, n° 6-IVbis (1977-1978), n° 1.)

Artikel 1 wordt met de tabel aangenomen. (Zie Stuk Senaat, n° 6-IVbis (1977-1978), n° 1.)

Voici l'article 2 :

Ziehier artikel 2 :

Art. 2. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

Art. 2. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 3. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 3. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsbelad*.

— Adopté.

Aangenomen.

Er zal morgen over het geheel van het wetsontwerp worden gestemd. On votera demain sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP BETREFFENDE DE VERNIEUWINGS- EXPERIMENTEN IN HET LAGER EN KLEUTERONDERWIJS (ONTWERP GEWIJZIGD DOOR DE SENAAT)

Algemene bespreking

PROJET DE LOI RFLATIF AUX EXPERIENCES DE RENOVATION DANS L'ENSEIGNEMENT PRIMAIRE ET GARDIEN (PROJET AMENDE PAR LE SENAT)

Discussion générale

De heer Voorzitter, — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het wetsontwerp betreffende de vernieuwingsexperimenten in het lager en kleuteronderwijs.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale du projet de loi relatif aux expériences de rénovation dans l'enseignement primaire et gardien.

La discussion générale est ouverte. Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

De algemene bespreking is geopend. Daar niemand het woord vraagt is zij gesloten en gaan wij over tot de artikelsgewijze bespreking.

Voici l'article 1er :

Ziehier artikel 1 :

Article 1. Les Ministres de l'Education nationale, chacun en ce qui le concerne, peuvent accorder un congé à un ou plusieurs membres du personnel directeur et enseignant des écoles de l'Etat pour stimuler des projets de rénovation pour l'enseignement primaire et gardien.

Pour les mêmes raisons, ils peuvent accorder l'autorisation de mettre en congé un ou plusieurs membres du personnel directeur et enseignant du secteur libre subventionné, d'une part, et du secteur provincial et communal, d'autre part.

Artikel 1. De Ministers van Nationale Opvoeding, ieder voor wat hem betreft, kunnen één of meer leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel van de Staat verlof geven om de vernieuwingsprojecten van het lager en kleuteronderwijs te volgen en te stimuleren.

Om dezelfde reden kunnen zij machtiging verlenen om één of meer leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel van de gesubsidieerde vrije sector enerzijds en van de provinciale en gemeentelijke sector anderzijds verlof te geven.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 2. De Ministers van Nationale Opvoeding, ieder voor wat hem betreft, kunnen één of meer leden van het technisch personeel van de psycho-medisch-sociale centra of van de diensten voor studie- en beroepsoriëntering van de Rijkssector verlof geven om de vernieuwingsprojecten van het lager en kleuteronderwijs te volgen en te stimuleren.

Om dezelfde reden kunnen zij machtiging verlenen om één of meer leden van het technisch personeel van de psycho-medisch-sociale centra of van de diensten voor de studie- en beroepsoriëntering van de provinciale en gemeentelijke sector en van de gesubsidieerde vrije sector verlof te geven.

Art. 2. Les Ministres de l'Education nationale, chacun en ce qui le concerne, peuvent accorder un congé à un ou plusieurs membres du personnel technique des centres psycho-médico-sociaux ou des offices d'orientation scolaire et professionnelle de l'Etat, afin de stimuler des projets de rénovation pour l'enseignement primaire et gardien.

Pour les mêmes raisons, ils peuvent accorder l'autorisation de mettre en congé un ou plusieurs membres du personnel technique des centres psycho-médico-sociaux ou des offices d'orientation scolaire et professionnelle du secteur provincial et communal et du secteur libre subventionné.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 3. Les projets de rénovation doivent avoir été l'objet de concertation, conformément à l'article 5 de la loi du 29 mai 1959, modifiée par la loi du 11 juillet 1973, et doivent être proposés et conduits en commun par des représentants de l'enseignement de l'Etat, de l'enseignement officiel subventionné et de l'enseignement libre subventionné.

Art. 3. De vernieuwingsprojecten moeten het voorwerp zijn geweest van overleg overeenkomstig artikel 5 van de wet van 29 mei 1959, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1973, en moeten gemeenschappelijk worden opgesteld en begeleid door vertegenwoordigers van het Rijks- onderwijs, van het gesubsidieerd officieel en van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. Aan deze personeelsleden kan na de machtiging bedoeld in de artikelen 1 en 2 door de inrichtende macht waarvan zij afhangen verlof toegekend worden voor de duur van de op verzoek van de regering toegekende opdracht.

Art. 4. Aux membres du personnel autorisés comme prévu aux articles 1 et 2 par le pouvoir organisateur dont ils dépendent, il peut être accordé un congé pour la durée de la mission mise sur pied à la demande du gouvernement.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 5. Pendant la durée de leur mission, les membres du personnel visés aux articles 1 et 2 demeurent dans la position d'activité de service.

Ils continuent à bénéficier de tous les avantages dont ils bénéficiaient dans leur fonction, y compris l'avancement de traitement et les allocations accessoires à celle-ci.

Ils bénéficient en outre des indemnités pour frais de parcours et de séjour, suivant le régime du personnel des ministères.

Art. 5. Tijdens de duur van hun opdracht blijven de in de artikelen 1 en 2 bedoelde personeelsleden in de toestand van dienstactiviteit. Zij blijven alle voordelen genieten die zij in hun ambt genoten met inbegrip van weddeverhogingen en bijkomende vergoedingen.

Zij genieten bovendien de reis- en verblijfsvergoedingen volgens het regime van de personeelsleden van de ministeries.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. Deze wet treedt in werking op 1 september 1973. Nochtans, behalve de uitbetaling van de wedde en de weddetoelage en de bijkomende vergoedingen, is de Staat niet verplicht voor andere financiële lasten in te staan voor de periode tussen 1 september 1973 en de eerste van de maand die op de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad* volgt.

De voor deze periode volgens het regime van de personeelsleden van de ministeries uitbetaalde reis- en verblijfsvergoedingen worden niet teruggevorderd.

Art. 6. La présente loi entre en vigueur le 1er septembre 1973. Toutefois, sauf à supporter le paiement du traitement ou de la subvention-traitement et des allocations accessoires, l'Etat n'est pas tenu à assumer d'autres charges financières pour la période comprise entre le 1er septembre 1973 et le premier du mois qui suit la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Les indemnités pour frais de parcours et de séjour octroyées durant cette période selon le régime du personnel des ministères ne donneront pas lieu à récupération.

— Aangenomen.
Adopté.

Er zal morgen over het geheel van dit wetsontwerp worden gestemd. Le vote sur l'ensemble de ce projet de loi aura lieu demain.

WETSVOORSTEL (DE HEER LENSSENS) TOT WIJZIGING VAN DE ARBEIDSWET VAN 16 MAART 1971

PROPOSITION DE LOI (M. LENSSENS) MODIFIANT LA LOI DU 16 MARS 1971 SUR LE TRAVAIL

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de agenda is de algemene bespreking van het wetsvoorstel van de heer Lenssens tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale de la proposition de loi de M. Lenssens modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail.

Mevr. D'haeseleer heeft het woord.

Mevr. D'haeseleer (echtg. Van Renterghem) (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, sedert de jaren 1964-1965 heeft het Belgische parlement begrip gehad voor de problemen die zich stelden in het arbeidsrecht. De wetten op de arbeidstijd, de zondagrust, het arbeidsreglement en de wettelijke bescherming van het loon...

Mej. G. Devos. — Mijnheer de Voorzitter, ik constateer dat de bevoegde minister niet aanwezig is. Meent u niet dat de bespreking moet worden onderbroken?

(Mevr. D'haeseleer verlaat het spreekgestoelte.)

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, Mej. Devos doet een juiste opmerking. Derhalve stel ik u voor de algemene bespreking aan te vangen van het wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen. (Instemming.)

Mesdames, Messieurs, je vous propose d'entamer la discussion générale du projet de loi relatif à l'octroi d'une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations en eau de pluie. (Assentiment.)

**WETSONTWERP BETREFFENDE HET VERLENEN VAN EEN PREMIE TER BEVORDERING VAN DE REGENWATERBEVOORRA-
DING DER WONINGEN (OVERGEZONDEN DOOR DE SENAAT)**

**PROJET DE LOI RELATIF A L'OCTROI D'UNE PRIME POUR
FAVORISER L'APPROVISIONNEMENT DES HABITATIONS EN
EAU DE PLUIE (TRANSMIS PAR LE SENAT)**

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale du projet de loi relatif à l'octroi d'une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations en eau de pluie.

Mevr. Tyberghien, rapporteur, heeft het woord.

Mevr. Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, ik verkies thans het woord niet te nemen daar de Minister van Volksgezondheid niet aanwezig is.

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, ik constateer dat ook de Minister van Volksgezondheid niet aanwezig is.

La parole est à M. le Ministre de la Culture française.

M. Dehousse, Ministre de la Culture française. — Monsieur le Président, je comprends parfaitement les sentiments éprouvés par les membres de cette Chambre en raison de l'absence des répondants sur les bancs du gouvernement.

Néanmoins, j'exprimerai ici le plus vif souhait afin que les calendriers des Assemblées parlementaires soient bien coordonnés. En effet, je vous signale que nous sommes convoqués au même moment à deux Assemblées différentes à Bruxelles. Par ailleurs, Mme De Backer et moi-même devons nous rendre à Eupen cet après-midi même pour y défendre le budget du Conseil culturel de la Communauté allemande.

Dans ces conditions, vous voudrez bien concevoir qu'il est très difficile d'organiser la présence de chacun des ministres.

M. le Président. — Le problème sera examiné, Monsieur le Ministre.

De heer Verhaegen. — Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp dat bepaalde ministers het soms moeilijk hebben om hier aanwezig te zijn, doch ik vind het niet geoorloofd dat wij de vergadering een half uur moeten schorsen. Ik meen dat de Minister van Economische Zaken zich toch kan laten vervangen door één van zijn twee staatssecretarissen om zijn wetsontwerp te verdedigen.

(De heer Dhoore, Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, treedt de vergaderzaal binnen.)

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aangezien de Minister van Volksgezondheid op dit ogenblik wel aanwezig is stel ik u voor de behandeling van het wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen, aan te vatten.

De heer Dhoore, Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil u nochtans laten opmerken dat ik over tien minuten in de Senaat ben verwacht om te antwoorden op een interpellatie.

De heer Voorzitter. — Mijnheer de Minister, voor dit wetsontwerp zijn vier leden ingeschreven. Wij zullen dan ook de bespreking ervan aanvangen.

Het woord is aan Mevr. Tyberghien.

Mevr. Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, binnen het kader van de voorlopige gewestvorming werd de verantwoordelijkheid inzake waterbeleid grotendeels geregionaliseerd. Dit was dan ook de vraag gesteld door de commissie over haar bevoegdheid omtrent dit wetsontwerp. Het besluit van deze discussie stelt dat dit wel kadert in de huidige overgangperiode vóór de gewestvorming. Overigens zullen de gewestelijke instanties dank zij die tekst over een wettelijke basis beschikken om maatregelen in die zin te treffen.

Watersnood betekent in onze streken nog altijd een « teveel aan water », water dat we zo overvloedig uit de hemel als neerslag krijgen, en in dit wetsontwerp gebruikt zou worden om onze gekende watersnood voor een belangrijk gedeelte te helpen oplossen.

Het recupereren en het verbruik van regenwater door particulieren en bedrijven kan beschouwd worden als een gedeeltelijke oplossing, die

zou leiden tot een vermindering van het verbruik van leidingwater. De behoeften aan water, waarvoor de watermaatschappijen dienen in te staan, zouden gevoelig dalen, wat een voordeel zou zijn voor de ganse bevolking.

In het begin van dit jaar heeft het Ministercomité voor Vlaamse Aangelegenheden zich gebogen over het waterbeleid in het Vlaamse gewest en heeft daar bij een overzichtelijke studie gemaakt over de waterbehoefte.

Eén zaak wordt toch wel voor iedereen duidelijk: we kunnen geen water meer verspillen; water is te kostbaar om weg te laten vloeien. We hebben nog vers de waterschaarste in het geheugen, die de droge zomer van twee jaar geleden heeft veroorzaakt. De beperkende maatregelen daaruit noodgedwongen voortgevloeid zijn nog maar korte tijd geleden opgeheven.

Mag ik zo vrij zijn hierbij als persoonlijke inbreng een bedenking en een kleine berekening te maken. Als wij weten dat een gezin van vier personen gemiddeld 500 liter water voor huishoudelijk gebruik per dag nodig heeft, komt dit op 180 000 liter per jaar, en per gezin. Reken dan even de kostprijs van 20 tot 25 frank per liter, dan is dit al een aardig bedrag. Als wij daarnaast kijken naar bijvoorbeeld een landbouwbedrijf dat 1 500 000 liter gemiddeld per jaar gebruikt, zou deze landbouwer die aan eigen waterwinning doet onrechtsstreeks zorgen voor de bevoorrading van acht gezinnen van vier personen, dus 32 mensen. Zo kunnen wij verder rekenen...

Als wij dan de miljoenen van de productie en exploitatie van het waterbeleid onder ogen nemen en de ramingen van de kosten die wij in de komende jaren zullen gedwongen zijn te investeren om aan de stijgende behoeften te voldoen, dan rijzen bij ons toch zeer ernstige vragen. Zo lezen wij in recente studies dat in 1990 België 750 miljoen m³ water zal nodig hebben, dit is 150 miljoen m³ meer dan nu, wat te verklaren is door de toenemende bewoning en industrialisering. In zulke toestand is het inderdaad nodig te proberen deze stijging wat af te remmen door voor een gedeelte van de waterbehoeften, regenwater i.p.v. drinkwater aan te wenden. Dat dit regenwater niet als drinkwater mag worden aangewend is evident, doch als tweederangswater, ondanks een mogelijke bevuilding, is het zeker geschikt.

Ondanks dit alles, is er in de bespreking in de Commissie voor de Volksgezondheid, zoals u wellicht in het verslag zult gelezen hebben, een amendement voorgedragen, dat een fundamentele wijziging brengt aan de tekst van het wetsontwerp. Een amendement dat de beperking inhoudt de voorgestelde premie te behouden, alleen voor bestaande woningen. Een wijziging die door de minister werd betreurd, en ook dit ontwerp terug naar de Senaat zal sturen. Het genoemde amendement en het aldus geamendeerde enig artikel van het wetsontwerp werden in de commissie met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Blijft het feit dat er dient gedacht te worden aan een beleid waarbij door het nemen van geschikte maatregelen gestreefd wordt naar directe resultaten op korte termijn. Zolang er geen gewestelijke instantie hiervoor bestaat, blijft deze opdracht bij het parlement. (Applaus bij de leden van de meerderheid.)

De heer Voorzitter. — De heer Marc Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde collega's, na de lezing van het wetsvoorstel van de heer Senator Vandewiele en consoorten, het verslag opgesteld door de heer De Seranno en het verslag van onze collega Mevr. Tyberghien, kom ik tot de vaststelling dat dit interessante voorstel op een eerder eenzijdige manier benaderd werd. Het voorliggend wetsontwerp houdt heel wat positieve aspecten in die spijtig genoeg tot op heden weinig aan bod zijn gekomen.

Het gaat weliswaar slechts om één artikel. Wanneer men de gevolgen onder ogen neemt, gaat het om een artikel met grote inhoud.

Mijn betoog strekt er dan ook toe enerzijds de regering opnieuw te overtuigen dat het hier niet gaat om een zaak met budgettaire weerslag. Integendeel, er zouden heel wat besparingen kunnen gemaakt worden.

Ten tweede wil ik onderstrepen dat het toepassingsveld trouwens veel te eng is — mijn collega Mevr. Tyberghien heeft dat ook reeds benadrukt.

In de derde plaats wil ik, naar aanleiding van dit wetsontwerp, enkele suggesties doen teneinde de hele problematiek van de watervoorziening en het waterverbruik in een nieuwe context te plaatsen.

Ik betreur uitermate dat dit enig artikel enkel toepasselijk is op bestaande woningen en in feite geen enkele toelage noch verplichting in zich houdt voor het optrekken van nieuwe gebouwen. Het oorspronkelijk wetsvoorstel, ingediend door senator Vandewiele werd dan nog in zijn beperktheid afgezwakt.

Het probleem van de waterbevoorrading heeft nie altijd geboeid. Gedurende méér dan acht jaar heb ik dit probleem bestudeerd en zelf proefondervindelijk uitgetest in welke mate elke ingezetene niet alleen het dreigend watertekort kon medehelpen oplossen, maar tevens ook welke enorme besparingen zouden kunnen gedaan worden op het vlak van de investeringen inzake waterwinning en waterzuivering. Ook voor de verbruiker zou dit lager verbruik van kostbaar drinkwater heel wat besparingen betekenen. Ter informatie wil ik enkele facetten van het waterverbruik in ons land belichten. Ik vertrek dan ook van bepaalde vaststaande gegevens.

1. Het huishoudelijk waterverbruik stijgt van jaar tot jaar.

In 1970 was dit 100 liter per dag per inwoner; nu 140 liter, in 1980 180 liter. In het jaar 2000 zou het verbruik opgelopen zijn tot 200 liter/dag/inwoner.

In vergelijking met andere landen is dit verbruik nog relatief laag. Voor het ganse land zou dit verbruik in 1990 ongeveer 750 miljoen m³ bedragen (zie verslag Senaat, blz. 81). Andere statistieken bewijzen dat dit verbruik in 1980 reeds zou bereikt zijn.

Ik wil er op wijzen dat andere belangrijke wateropsloppers zijn bv. slachthuizen (500 liter/geslacht dier) scholen (100 liter/leerling) landbouw (irrigatie) 400 à 1 000 m³ per ha; aluminiumindustrie (1 300 m³/ton produkt), enz. (bron *Metropolis* n° 3 - 1975, p. 24).

2. In de e.k. jaren worden voor miljarden investeringen gepland voor waterwinning; waterzuivering en ontziltng. Enkele voorbeelden spreken voor zichzelf:

— Viersel: reservoir — cap. 9 000 000 m³ — 850 miljoen frank;

— Blankaert: 2^e spaarbekken — cap. 14 500 000 m³ — 1 200 miljoen frank.

Wanneer wij spreken over investeringen, Mijnheer de Minister, had ik graag willen vernemen, ten eerste, welke voor het land per soort waterwinning de nog geplande projecten zijn en welke de kostprijs hiervan is.

Ten tweede, welke de capaciteit is per jaar in m³?

Ten derde, welke de geraamde kostprijs globaal en per m³ water is?

Bij voorbaat kunnen wij reeds zeggen dat hieruit zal blijken welke enorme inspanningen de gemeenschap dient te doen om de bevoorrading van het kostbaar drinkwater te waarborgen.

Een derde facet is het gemiddelde verbruik van huishoudelijk water. Ik heb het dan over de 140 liter per dag en per persoon. Wanneer wij de opsplitsing maken, zien wij dat slechts 5 liter besteed worden aan wat wij zouden noemen « water voor voeding en drank ». Voor een wasbeurt gebruikt men ongeveer 30 liter, voor een vaatwas, 10 liter, voor persoonlijke verzorging ongeveer 40 liter, voor toiletten met spoeling en onderhoud, 5 liter. Door diversen, o.m. autowassen, begieting, water dat verloren gaat door lekkage, beloopt het verbruik 20 liter. Het is dus wel een belangrijke vaststelling dat wij op 140 liter huishoudelijke waterverbruik, slechts 5 liter tot maximum 7 liter, dus 3,6 pct. tot 5 pct. als drinkwater verbruiken.

Indien wij daartegenover het totaal geraamde verbruik van 750 miljoen m³ per jaar stellen, zou de hoeveelheid water die alleen besteed wordt aan zuiver drinkwater in de enge zin van het woord, slechts ongeveer 37 miljoen m³ bedragen. Wij kunnen deze cijfers vanzelfsprekend niet veralgemenen, want zij verschillen naargelang de levensgewoonten, de gezinssamenstelling, enz.

Eén zaak staat vast, — het is belangrijk dit te onderstrepen — heelwat kostbaar drinkwater wordt aangewend voor doeleinden waarvoor het in feite niet bestemd is. Dit is een belangrijk gegeven voor het beleid terzake in de toekomst.

Een ander gegeven is het waterverbruik van bepaalde huishoudelijke toestellen.

Uit een recente publikatie is gebleken dat:

- a) een automatische wasmachine: 100 à 180 liter wasbeurt verbruikt;
- b) een vaatafwasmachine: 20 à 50 liter/afwasbeurt;
- c) een lavabo: 2 à 5 liter verbruikt;
- d) stortbad: 40 à 80 liter verbruikt;
- e) bad: 200 à 250 liter/keer verbruikt;
- f) W.C. met spoeling: 8 à 15 liter verbruikt.

Belangrijk zijn ook de opvangcapaciteit en opslagmogelijkheid:

a) de algemene neerslag: over de ganse wereld komt dit neer op 811 mm per jaar. Voor België is dit lichtjes méér nl. 850 mm. Omgezet, betekent dit 25 miljard m³.

b) de opnamecapaciteit: uit onderzoeken blijkt dat, rekening houdend met een jaarlijkse neerslag van 800 mm, het globaal mogelijk moet zijn

400 liter regenwater te verzamelen per m² ondoordringbare oppervlakte (daken, koeren enz.). Dit wil zeggen dat een dak met een oppervlakte van 150 m² ongeveer 60.000 liter of 60 m³ kan opvangen.

Wij hebben in ons land ongeveer 3 500 000 gezinnen; wanneer elk van deze gezinnen een waterreservoir van 5 000 liter voorziet, zou per gezin 40 m³ water per jaar kunnen opgespaard worden. Globaal zouden 140 miljoen m³ water kunnen gerecupereerd worden dat wil zeggen de voorziene toename voor de eerstkomende jaren.

Tenslotte gaat ook heel wat drinkwater verloren door diverse oorzaken: lekken van kranen, waterverlies van toiletten enz.

Samenvattend kunnen we stellen:

1. Het verbruik stijgt van jaar tot jaar.
2. Kostbaar drinkwater wordt gebruikt voor doeleinden waarvoor het niet zou mogen aangewend worden.
3. Heel wat relatief proper water gaat verloren via rioleringen en wordt noch opgevangen noch gerecycleerd.
4. We maken steeds maar plannen en doen investeringen om méér water te winnen via spaarbekkens en dure procédés van waterontziltng.

Uiteindelijk — dat is een zeer belangrijk gegeven — mag de verbruiker het gelag betalen en stijgt de kostprijs per m³ per jaar tot astronomische bedragen, men spreekt van 20 à 25 frank per m³.

Om aan al deze vaststellingen, die tevens zoveel problemen inhouden, een oplossing te geven, dringen zich een reeks van suggesties op.

1. De verbruikers dienen er blijvend attent op gemaakt te worden dat met water en vooral met drinkwater karig dient omgesprongen. Dit zou o.m. kunnen door een uitgave van brochure met aanwijzingen waarbij niet alleen de mogelijke oorzaken worden opgesomd van waterverkwisting maar waarbij ook enkele praktische tips zouden worden gegeven om aan waterbesparing te doen.

2. Aan fabrikanten van sanitair materiaal (closetpotten) en huishoudapparaten (automatische was- en vaatwasmachines) zou de raad moeten gegeven worden, zoniet de verplichting opgelegd, een studie te maken om het waterverbruik van hun apparaten te beperken en op lange termijn zouden de nodige maatregelen moeten getroffen worden om bepaalde normen vast te leggen, in verband met het toelaatbaar debiet.

Er werden reeds bepaalde inspanningen gedaan door bepaalde fabrikanten van sanitair materiaal. Het WC-waterverbruik b.v. kan tot op de helft herleid worden; met name van 14 liter tot ongeveer 6 liter. Wanneer wij dit op lange termijn bekijken dan zou dit een niet onbelangrijke besparing betekenen.

3. Elke verbruiker van water dient verplicht te worden, en dit als voorwaarde om een bouwvergunning te verkrijgen, in functie van de dakoppervlakte van zijn gebouw, een vergaarbak te voorzien met een bepaalde inhoud.

Gebeurt dit niet, dan zou een compenserende taks dienen geheven te worden waarvan de opbrengst in een fonds voor watervoorziening terechtkomt.

Voor deze materie kunnen de bestaande verordeningen in verband met het voorzien en aanleggen van parkings als voorbeeld gelden.

Voor industrieterreinen waar een grote opnamecapaciteit mogelijk is, zou het overtollige water kunnen geëcolleerd worden en ter beschikking van de bedrijven kunnen gesteld worden voor produktie, onderhoud, afkoeling en brandbestrijding.

Dit is een suggestie die voor heel wat industrieterreinen van toepassing zou kunnen zijn wanneer wij zien dat vanwege de Nationale Maatschappij voor Waterleiding wordt gezegd dat een speciale leiding zou kunnen worden voorzien om een « ander soort water » ter beschikking van de bedrijven te stellen.

Ik meen dat, wanneer men uitgaat van de opnamecapaciteit van de industriële gebouwen cfr. hun grote daken, men, per industrieterrein, een soort verzamelbak zou kunnen aanleggen die dan bedrijven kan bevoorraden die op meer intensieve wijze water verbruiken.

4. Om voorgenoemd punt gemakkelijker te verwezenlijken, betekent voorliggend wetsontwerp een eerste stap. Het zal heel wat mensen aanzetten initiatieven terzake te nemen.

Andere lovenswaardige initiatieven zijn de intenties van het M.C.V.A. dd. van 10 mei 1978 waarbij een premie van 8 000 frank toegekend wordt voor het plaatsen van een regenwaterput, alsook het initiatief van de provincie West-Vlaanderen waarbij een premie van 0,75 frank/liter toegekend wordt wanneer een regenwaterreservoir van minimum 5 000 liter geplaatst wordt, zowel voor bestaande woningen als voor nieuwe. Het bedrag van de premie wordt evenwel begrensd tot 7 500 frank.

Tenslotte wegen de nadelen van een regenwatervoorziening niet op tegen de voordelen van deze recuperatie.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, in het verslag van de Senaat worden enkele nadelen geciteerd, met name :

- dat het regenwater niet als drinkwater kan gebruikt worden omwille van het feit dat het huidig regenwater méér stof en polluerende mineralen bevat en soms vermengd is met gasen die zich in de atmosfeer bevinden zoals ammoniak en zwaveldioxyde;
- dat het opgevangen water niet in de grond kan dringen en dus in mindering van het bronwater kan komen.

Dat is inderdaad juist. Met deze twee opmerkingen dient rekening gehouden te worden. Ik meen nochtans dat deze nadelen vooral komen vanuit een bepaalde hoek, met name de Nationale Maatschappij voor Waterleidingen. Men is bevreesd dat een daling van het waterverbruik de exploitatiekosten fors zouden doen stijgen. Daarbij valt het mij op dat precies verleden week de Brusselse Watermaatschappij reeds beweerde dat, ten gevolge van de beschermende en beperkende maatregelen die werden getroffen naar aanleiding van de droogte, het waterverbruik in het Brusselse dermate gedaald was dat de kostprijs circa 18 pct. zou stijgen.

Welnu, Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde collega's, als wij werkelijk die weg opgaan, dan begrijp ik niet goed als verbruiker hoe het komt dat er tegen de voorgestelde maatregelen toch nog obstructie bestaat.

Er bestaan evenwel nog andere voordelen wat het leefmilieu, de ecologie, enz. betreft, om dan nog niet te spreken van het element besparing. Wij weten allemaal dat het regenwater een heel zacht water is, veel zachter dan stadswater. Het is bijgevolg beter voor de huid, het waslinnen, de vaat, enz. Men dient geen dure en schadelijke poeders te gebruiken. Daarenboven zijn waterverzachters, niet alleen qua installatie, maar ook qua onderhoud zeer duur. Ook komen de schadelijke zouten in het rioolwater terecht zodat de latere zuivering ook weer kostelijker is.

Tevens is het regenwater de meest aangewezen soort water voor het besproeien van bloemen en planten. Het brengt minder schade aan de leidingen, zodat zij een langere levensduur en minder onderhoudskosten vergen. Het regenwater vergt minder gebruik van zeep, wasmiddelen, enz. en daarenboven is het resultaat beter.

Uiteindelijk — en dit is zeer belangrijk — is het regenwater minder polluerend en is de zuivering van vroeger bezoedeld regenwater veel goedkoper.

Ziedaar enkele beschouwingen en tevens suggesties om in het koninklijk besluit, dat uiteraard na de goedkeuring van dit ontwerp hierop moet volgen, bepaalde zaken te concretiseren.

Ik wil nogmaals benadrukken dat de overwegingen van budgettaire aard hier niet kunnen doorwegen, omdat de toelagen die voorzien zouden moeten worden, ter uitvoering van dit ontwerp, zouden kunnen gespijsd worden door de bedragen die minder zouden moeten geïnvesteerd worden in spaarbekkens, ontzilting en andere kostelijke methodes voor wateropslag en productie. Dit is een eerste stap en ik hoop dat wij aldus in de toekomst het waterbeleid wat ruimer kunnen zien en ook voor de verbruiker — en dat is belangrijk — de hoge kosten voor het drinkwater wat kunnen drukken. *(Applaus bij de leden van de meerderheid.)*

De heer Voorzitter. — De heer De Grève heeft het woord.

De heer De Grève *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde collega's, hoewel het ontwerp dat voorligt, geboren uit een parlementair initiatief, als hoofdbekommernis heeft een steentje bij te dragen tot de oplossing op lange of halflange termijn van het waterprobleem voor huishoudelijk gebruik, denken wij dat de voorgestelde maatregel, met name een premie toe te kennen voor het opvangen van regenwater, geen afdoend middel kan zijn om dit probleem, dat zich op een zeer grote schaal stelt, te helpen oplossen.

De Minister van Volksgezondheid — hoewel hij zich in de commissie met het principe zelf van het aanwenden van regenwaters voor sommige behoeften kon verenigen, standpunt dat wij ook bijtreden als het om het principe gaat — heeft terecht gewezen op enkele schaduwzijden van het voorstel. Vooreerst het gevaar dat erin bestaat dat een neiging zou ontstaan om regenwater ook als drinkwater te gaan gebruiken.

Niet ten onrechte wordt desbetreffend aangestipt dat, hoewel dit in de tijd van onze grootouders misschien wel vaker voorkwam, een dergelijke praktijk nu veel gevaarlijker is, daar het regenwater allereerst scheikundige stoffen afvoert.

Een ander aspect dat het opzet van het voorstel in een zekere mate teniet doet, is het feit dat het regenwater, dat men aldus met een zekere

aanmoediging zal opvangen, ook niet langs zijn normale natuurlijke cyclus zal terugkeren, met name door het doordringen in de grond om de ondergrondse reserves aan te vullen.

En wat geantwoord op de vraag of deze vorm van waterwinning uiteindelijk niet meer zal kosten dan elke andere wijze van waterbevoorrading?

Dit brengt ons tot het principe van de premie die men zou toekennen voor de inrichting van de waterwinning van regenwater.

Indien sommige gemeenten de eis van de bouw van een regenput reeds stellen bij de aflevering van een bouwvergunning, dan moet toch worden benadrukt dat er mij geen voorbeelden bekend zijn waarbij als tegenprestaties hiervoor een premie wordt uitgelooft.

Wie een regenput maakt, is ervan overtuigd dat hij na enkele jaren de kosten ervan terughaalt uit het mindere verbruik van het water dat hij aankoopt.

Tevens stellen wij ons de vraag of dit initiatief geen belangrijke uitgaven zal meebrengen voor de overheid.

Collega's hebben gezegd dat dit op het budgettaire vlak geen enkel probleem zou stellen. De indieners van het voorstel beweren dit eveneens, maar zij brengen voor die bewering geen enkel bewijs. Trouwens, zij geven aan de uitvoerende macht een blanco-check mee. Die vraag is ook onbeantwoord gebleven in de commissie en dit bij gebrek aan gegevens. Niets is geweten over de voorwaarden die zullen gesteld worden, noch over het bedrag van de premie.

Wel werd de toepassing van de nogal ruime tekst enigszins aan banden gelegd door het amendement dat ik mede heb ingediend en dat door de commissie werd aanvaard, met name de toepassing ervan te beperken tot de « bestaande woningen ».

Niettegenstaande deze verbetering zal mijn groep dit ontwerp niet goedkeuren en dit om de hoger aangehaalde bezwaren.

Ik wens verder niet in te gaan op de bezwaren die werden geformuleerd tegen het feit dat deze materie nog door het nationaal parlement wordt behandeld, terwijl het gaat over een materie die geregionaliseerd is. *(Applaus bij de leden van de P.V.V.)*

M. le Président. — La parole est à M. Moock.

M. Moock *(à la tribune)*. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, Mesdames, Messieurs, après l'excellent rapport de Mme le Rapporteur, après l'intervention très approfondie de M. Olivier, la mienne sera très brève.

Si nous avons voulu modifier le texte du Sénat, c'est pour plusieurs raisons que je vais essayer de vous expliquer en quelques points.

Si dans les dernières années l'on ne construisait plus de puits pour recueillir l'eau de pluie, c'est parce que les architectes le déconseillaient aux propriétaires qui en étaient aussi dissuadés par les sociétés de distribution d'eau; celles-ci y voyaient une perte certaine dans la vente de leur « marchandise ». Appelons-la ainsi.

La commission a estimé qu'il fallait aider les personnes qui avaient construit une habitation et qui regrettaient de ne pas disposer d'eau de pluie; si elles étaient de bonne volonté, il fallait les encourager et leur allouer une subvention qui leur permettrait de construire un puits.

Nous avons été d'avis qu'il ne fallait pas donner de subside aux propriétaires de nouvelles constructions pour le motif essentiel qu'il fallait obliger les constructeurs à prévoir, suivant l'importance du bâtiment, des réservoirs d'eau de pluie, soit pour les garages des grands immeubles, soit pour l'emploi individuel ou encore pour la lutte contre l'incendie.

Il nous a été signalé que dans une ville — il y en a peut-être d'autres — les habitations sociales qui avaient été construites étaient obligées d'équiper toutes leurs installations sanitaires d'un réservoir d'eau de récupération. En quatre ans, les investissements ont été, dans ce cas, complètement récupérés.

Dès lors, si l'on n'a pas voulu allouer des subsides aux nouvelles constructions — seul motif qui a été cité — c'est parce qu'il y avait obligation morale et économique de prévoir cette récupération, aussi parce que nous voulions être très prudents dans notre prise de position ne sachant pas si la question ne relevait pas du domaine des régions, qui allaient se créer prochainement, et si de ce fait nous n'allions pas engendrer une dualité dans la décision.

On nous apprend d'ailleurs que dans certaines régions du pays des subsides ont déjà été alloués pour la mise en œuvre de la récupération de l'eau de pluie.

Dès lors j'estime que la commission a pris une décision sage et j'espère que le Sénat acceptera la modification que nous avons proposée.

Il est bien entendu qu'il entre dans les intentions de la plupart des membres de la commission d'introduire, immédiatement après, une proposition de loi réglementant l'obligation d'installer un puits ou un réservoir de récupération d'eau de pluie.

Je vous remercie. (Applaudissements.)

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, ik zou thans willen voorstellen de bespreking van het in behandeling zijnde wetsontwerp met betrekking tot het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen te schorsen en ze terug te hervatten bij de terugkeer van de heer Minister Dhoore. Het zal dan mogelijk zijn aan de heer Coens het woord te verlenen en nadien kan de heer Minister van Volksgezondheid dan antwoorden.

Ik stel dus voor nu het wetsontwerp houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden te behandelen.

Mesdames, Messieurs, je vous propose de commencer maintenant la discussion du projet de loi créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTELLING VAN EEN REGISTER VAN ERKENDE OCTROOIGEMACHTIGDEN (OVERGEZONDEN DOOR DE SENAAT)

Algemene bespreking

PROJET DE LOI CREANT UN REGISTRE DES MANDATAIRES AGREES EN MATIERE DE BREVETS D'INVENTION (TRANSMIS PAR LE SENAT)

Discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de algemene bespreking van het wetsontwerp houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion générale du projet de loi créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

De heer Moors heeft het woord.

De heer Moors, rapporteur (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, aanleiding tot dit wetsontwerp is het in voege treden van het Europees Octrooiverdrag, opgemaakt te München op 5 oktober 1973, bevestigd en goedgekeurd door de wet van 8 juli 1977.

Dit verdrag stelt dat men slechts één enkele aanvraag moet doen die geldt voor alle landen die het Verdrag hebben ondertekend. Het Verdrag van München schept also één gemeenschappelijke octrooiverleningsprocedure in plaats van afzonderlijke aanvragen in ieder land.

Eenmaal toegekend wordt deze eenheid verbroken en valt het toegekende octrooi onder de nationale octrooiwetgeving. Voornoemd verdrag is in werking getreden op 7 oktober 1977. Vanaf 1 juli 1978 zal het zogenaamd Europees Octrooibureau, dat te München is gevestigd, bij machte zijn om octrooiaanvragen in ontvangst te nemen.

Een bijzonder artikel van het Verdrag bepaalt dat natuurlijke of rechtspersonen slechts kunnen worden vertegenwoordigd door erkende gemachtigden die ingeschreven staan op de daartoe door het Europese Octrooibureau bij te houden lijst.

Het ontwerp bepaalt hoe voor de Dienst voor Handels- en Nijverheidseigendom kan worden opgetreden. Het stelt een register van erkende octrooigemachtigden in en bepaalt de voorwaarden van erkenning, van inschrijving, van weglating en doorhaling uit het register.

Tevens wordt een adviserende commissie ingesteld belast met :

1° het nagaan of aan de voor erkenning gestelde voorwaarden is voldaan;

2° het afnemen van een voor de erkenning vereiste proef;

3° het uitbrengen van een advies in verband met de door de Minister van Economische Zaken te nemen beslissingen van weglating en doorhaling uit het register.

Bovendien wordt in een overgangsbepaling voorzien voor het vrijwaren van de « verworven rechten » van de gevestigde octrooigemachtigden en van hun bevoegde medewerkers. Deze overgangsbepaling voorziet eveneens in de oprichting van een tijdelijke speciale commissie met adviserende bevoegdheid. Tor daar het wetsontwerp.

Bij de bespreking drukten meerdere leden hun spijt uit over het feit dat het onderzoek van dit wetsontwerp, dat reeds op 25 juni 1976 door

de Senaat werd overgezonden, zolang werd uitgesteld. Zij gaven er zich rekenschap van dat een amendement en de daaruit voortvloeiende terugzending van het ontwerp naar de Senaat wellicht de inwerkingtreding van artikel 163 van het Europees Octrooiverdrag — essentieel oogmerk van het ontwerp — in het gedrang zou brengen.

De heer Poswick, Tweede Ondervoorzitter,
vervangt de heer Boeykens, Ondervoorzitter, in de voorzitterszetel

M. Poswick, Deuxième Vice-Président,
remplace M. Boeykens, Vice-Président, au fauteuil de la présidence

Hun voornemste bezwaren kunnen als volgt samengevat worden :

1° De dualiteit van het huidige wetsontwerp met de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen, waarbij na oprichting van een beroepsverband en na gunstig advies van de Hoge Raad voor de Middenstand zulk beroep gereglementeerd wordt. Alzo zou een conflict kunnen ontstaan tussen de reglementering volgens dit ontwerp en de reglementering op basis van de wet van 1 maart 1976.

2° Het slechts adviserend karakter van de ingestelde commissie en het ontbreken van controlebevoegdheid.

3° De toegankelijkheid van alleen universairen en niet van andere gediplomeerden van het hoger onderwijs van het lange type zoals de industrieel ingenieur.

4° De noodzaak om een proef af te leggen, de advocaten uitgezonderd, en waarvan de Raad van State zelf zich afvraagt of dit niet overdreven is.

Gezien voornoemde bezwaren zagen een aantal leden pas af van amendement van het ontwerp na de verklaring van de minister dat het ontwerp geen volwaardige en definitieve reglementering van het beroep van octrooigemachtigde nastreeft.

De minister verklaarde daarenboven dat een wetsontwerp betreffende de industriële eigendom, dat strekt tot een fundamentele herziening van de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien, zal worden ingediend bij het parlement.

Het wetsontwerp werd met eenparigheid van stemmen aangenomen. Ten slotte wens ik nog even een verbetering in de Franstalige tekst voor te stellen : pagina 2 van het verslag onder punt 1a, cursief gedrukte tekst in plaats van « le projet détermine la façon dont le Service... peut agir » wordt « le projet détermine la façon dont on peut agir devant le Service... ».

De heer Voorzitter. — Wij onderbreken deze bespreking om voort te gaan met de bespreking van het wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen.

Nous allons interrompre la discussion de ce projet pour continuer la discussion du projet de loi relatif à l'octroi d'une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations en eau de pluie.

WETSONTWERP BETREFFENDE HET VERLENEN VAN EEN PREMIE TER BEVORDERING VAN DE REGENWATERBEVOORRADING DER WONINGEN

Hervatting van de algemene bespreking

PROJET DE LOI RELATIF A L'OCTROI D'UNE PRIME POUR FAVORISER L'APPROVISIONNEMENT DES HABITATIONS EN EAU DE PLUIE

Reprise de la discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de hervatting van de algemene bespreking van het wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der woningen.

Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la reprise de la discussion générale du projet de loi relatif à l'octroi d'une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations en eau de pluie.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Coens (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, even nog kort een tussenkomst over het wetsontwerp betreffende het verlenen van een premie ter bevordering van de regen-

waterbevoorrading der woningen. Dit ontwerp is zeer beperkt van draagwijdte maar niet oninteressant.

De regenwaterbenutting is beslist een noodzaak. Wij hebben dit wetsontwerp, op basis van het voorstel komende van senator Vandewiele, besproken in onze commissie en het beperkt tot de bestaande woningen. Ik betreur met degenen die zijn tussengekomen dat het inderdaad die beperking inhoudt. Vandaar de onthouding ter zake, al hebben wij begrip voor de stelling dat men op een andere wijze tot een reglementering met betrekking tot nieuwe woningen kan komen. Dat was uiteindelijk de regeling die in de commissie werd aangenomen.

Het probleem dat hier voorligt is of men inderdaad budgettaire de nodige voorzieningen zal treffen, want hier wordt het principe bevestigd van de premiemogelijkheid.

Onze collega Olivier heeft verklaard dat men inderdaad langs andere kanalen kan recupereren en dat men hiervoor wel de nodige centen zou vinden. De vraag blijft of op korte termijn de nodige budgetten zullen aanwezig zijn om reële uitwerking te geven aan gesteld principe. Overigens vergeten wij niet dat dit ontwerp nog terug moet naar de Senaat en daar kan de hele procedure opnieuw beginnen. Dat zouden wij betreuren. Vandaar dat wij voor het tot stand komen van die wet waren zonder enige wijziging, maar het is het goed recht van de Kamer wijzigingen aan te brengen op zaken die van de Senaat komen. Het omgekeerde gebeurt trouwens weleens meer.

De heer Olivier heeft — daar wil ik op wijzen — van de gelegenheid gebruik gemaakt om dit debat te verruimen tot het gehele waterprobleem. Wij hebben in de Commissie voor de Volksgezondheid reeds verschillende vergaderingen gewijd aan het oppervlaktewater, het grondwater, de waterontzilt en diesmeer. Jammer genoeg hebben wij daarover geen verslag gemaakt, zodat we nu nog niet in volle klaarheid een groot debat over het waterbeleid naarvoor kunnen brengen. Maar eens moet dat gebeuren.

Onze collega anticipeert in een belangrijke mate de interventie op dit komend debat, al is dit probleem hier niet direct ter zake. Dit klein aspect van de regenwaterbevoorrading houdt verband met het algemeen waterprobleem. Collega Olivier heeft zijn best gedaan om dit in een breder daglicht te stellen, al is het niet onmiddellijk van betekenis in het kader van dit ontwerp. Inzake die algemene waterpolitiek moeten wij duidelijk de technische problematiek onderscheiden naargelang de diverse bronnen van water. Belangrijke financiële inspanningen — het gaat hier over een miljardeninvestering — zijn onvermijdelijk.

Een absolute eis is dat zij zouden komen tot een uniforme prijs voor het drinkwater over het ganse land in de plaats van de verscheidenheid die we nu kennen. Dit bijzonder politiek probleem ligt nu op het communautair vlak: de investeringen zowel qua productie als distributie, de bevoegdheden ter zake, houden tal van spanningen in tussen de gemeenschappen.

Ik wil alleen maar pleiten opdat wij hierover een grondig debat zouden hebben — het loont de moeite — al beseffen wij ten volle dat dit een belangrijk element is van het ganse dossier van de communautaire moeilijkheden, maar evenzeer van de moeilijkheden in het kader van de budgettaire voorzieningen van ons land.

In dit ontwerp gaat het om een belangrijk principe waarvoor wij aan de bevoegde ministers vragen daaraan de nodige uitvoering te geven, al weten wij dat het nog naar de Senaat moet. De vraag die wij echter willen formuleren is dat het een zo direct mogelijk effect zou hebben. We zullen dan ook dit ontwerp goedkeuren. Ik dank u voor uw aandacht. (Applaus.)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu.

De heer Dhoore, Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, vooreerst wil ik mijn dank uitdrukken aan de heer Coens die de juiste draagwijdte van dit debat heeft omschreven en er meteen heeft aan herinnerd op welke interessante wijze de Commissie voor de Volksgezondheid gedurende verschillende vergaderingen gehandeld heeft over het waterbeleid in een meer algemene context, voornamelijk over de bevoorrading in drinkwater van ons land. Ik hoop met hem dat wij de gelegenheid zullen krijgen binnen afzienbare tijd onze besprekingen in de commissie te beëindigen, derwijze dat wij in openbare vergadering een debat over dat probleem kunnen aangaan, ten minste wanneer dit de wens zou zijn van de Kamer.

Persoonlijk blijf ik geloven dat het voor de komende jaren, samen met het energiebeleid, een van onze belangrijkste opdrachten zal zijn.

Ik dank eveneens de heer Olivier die een aantal zeer interessante suggesties heeft geformuleerd die enerzijds kunnen in aanmerking

genomen worden bij het opstellen van het koninklijk besluit ter uitvoering van dit wetsontwerp en die anderzijds in aanmerking kunnen genomen worden bij het meer globale waterbeleid. Wanneer hij erop wijst welk klein percentage water uiteindelijk terecht komt in de sector van het echte drinkwater en hoeveel waardevol duur drinkwater wordt verspild aan andere initiatieven, raakt hij het globale waterbeleid aan. Ik deel nochtans niet zijn zorg wanneer hij spreekt over sommige huishoudelijke toestellen die veel water opslorpen. Ik ben niet akkoord om mijn job van vaatwasser opnieuw op te nemen, want ik voel mij al te gelukkig met de machine, ook al slorpt zij soms meer water op dan wij zelf gebruiken wanneer wij, bezield met alle goede intenties, de vaat doen.

Alle leden van de commissie en in het bijzonder Mevr. Vandenbussche, verslaggever, wil ik danken voor de ernst waarmee dit beperkt, maar ook belangrijk wetsvoorstel — dat nu wetsontwerp is geworden — werd behandeld. De heer Moors heeft daaraan zijn deel. Mevrouw Vandenbussche heeft verklaard dat ik heb betreurd dat er een wijziging aan de tekst werd aangebracht. Ik wil onmiddellijk verduidelijken dat ik dit heb gedaan in naam van de initiatiefnemers, diegenen die in de Senaat hun voorstel hadden geformuleerd maar zich in de Kamer niet konden komen verdedigen. Ik heb het bijgevolg eerder over de procedure dan over de inhoud van dit wetsvoorstel, des te meer omdat de inhoud niet onder mijn bevoegdheid valt.

Vanop deze tribune wil ik herhalen dat ik de aanwezigheid van collega Urbain ten zeerste waardeer, omdat ik hem wil vragen, samen met zijn collega's die regionale bevoegdheid dragen, te zorgen voor de uitwerking van dit wetsontwerp. Het is duidelijk dat het maar een algemene wettelijke basis schept waarvoor de uitvoering overgelaten wordt aan de leden van de regering met regionale bevoegdheid.

Aan de heer Degréve wil ik zeggen dat, wanneer hij betreurt dat er onvoldoende middelen zouden aanwezig zijn, dit voor mij niet zo zeker is. Wij hebben hier bepaalde berekeningen gehoord waaruit blijkt dat het op het financieel vlak geen slechte operatie voor de gemeenschap is. Het zal aan de regionale ministercomités toekomen te oordelen of zij, binnen het pakket van de beschikbare financiële middelen, een gedeelte daarvan kunnen aanwenden voor het objectief dat door dit initiatief wordt gevisieerd.

Aan de heer Moors wil ik antwoorden dat ik zijn zorg begrijp over het eventueel invoeren van een wettelijke verplichting voor de toekomst. Ik meen begrepen te hebben dat zulks de bedoeling van zijn tussenkomst was. Hij hoopt dat diegenen die verantwoordelijk zijn voor bouwverordeningen en bouwtoelatingen een wettelijke verplichting zullen opleggen, derwijze dat het objectief wordt bereikt zonder dat het voor de gemeenschap supplementaire inspanningen meebrengt.

Ik wil aansluiten bij wat ook door verschillende leden werd beklamtoond, vooral door de heer Olivier, met name het groot belang van besparingen in deze sector, zoals wij in de energiesector moeten doen.

Mevr. Vandenbussche en de heer Olivier hebben gezegd dat wellicht binnen tien à dertien jaar supplementaire behoeften van 150 miljoen m³ per jaar drinkwater in ons land zullen nodig zijn.

Dit zijn enorme cijfers! Ik ben ervan overtuigd dat het mogelijk moet zijn, dank zij het spaarzaam omspringen met het water, ook hier tot een drastische vermindering van het verbruik te komen.

Ik wil dan ook vanop deze tribune een oproep doen tot de volksvertegenwoordiging, en over haar heen tot de inwoners van dit land, om zuinig met het water om te springen en niet aan verspilling te doen. Water is een kostbaar goed dat niet alleen belangrijk is voor de mens, maar ook veel kost. Het was de zorg van de commissieleden bij de bespreking, hiervoor zoveel mogelijk de aandacht van het land te vragen. (Applaus.)

De heer Voorzitter. — Daar niemand het woord meer vraagt is de bespreking gesloten en gaan wij over tot de lezing van het enig artikel.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion est close et nous passons à la lecture de l'article unique.

Overeenkomstig artikel 52, n° 3, van het reglement wordt de door de commissie aangenomen tekst als basis van de bespreking genomen.

Conformément à l'article 52, n° 3, du règlement, le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.

Article unique. Il est institué une prime pour favoriser l'approvisionnement des habitations existantes en eau de pluie.

Dans les limites des crédits inscrits à cet effet au budget, la prime sera octroyée aux conditions fixées par le Roi.

Enig artikel. Er wordt een premie ingesteld ter bevordering van de regenwaterbevoorrading der bestaande woningen.

Binnen de perken van de kredieten te dien einde uitgetrokken op de begroting wordt de premie toegekend onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning.

Geen bezwaar? (Neen.)

Pas d'observation? (Non.)

De naamstemming over dit wetsontwerp zal morgen plaats hebben. Le vote nominatif sur ce projet de loi aura lieu demain.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTELLING VAN EEN REGISTER VAN ERKENDE OCTROOIGEMACHTIGDEN

Hervatting van de algemene bespreking

PROJET DE LOI CREAT UN REGISTRE DES MANDATAIRES AGREES EN MATIERE DE BREVETS D'INVENTION

Reprise de la discussion générale

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, wij hervatten de algemene bespreking van het wetsontwerp houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden.

Mesdames, Messieurs, nous reprenons la discussion générale du projet de loi créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

De heer Schrans heeft het woord.

De heer Schrans (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, zoals onze agenda deze namiddag wordt afgewerkt, of moet ik zeggen « afgehaspeld », weet ik niet of ik moet spreken over uitgeregende octrooigemachtigden, dan wel over geotrooieerde regenwaterputten. Vermits ik mij heb ingeschreven voor het wetsontwerp betreffende de octrooigemachtigden, neem ik aan, Mijnheer de Voorzitter, dat u mij over dat onderwerp het woord heeft willen verlenen. Ik zal mij derhalve ook bij dat onderwerp houden.

In de eerste plaats wil ik onze vriendelijke collega, de heer Moors, gelukwensen met zijn zeer voortreffelijk verslag en u mededelen, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, dat onze groep dit ontwerp zal goedkeuren, hoewel wij betreuren dat het veel tijd heeft gevraagd vooraleer dit ontwerp de korte reis tussen de Senaat en de Kamer heeft kunnen afleggen.

Het werd in de Senaat goedgekeurd in juni 1976, het moet spoedig een wet worden, zoals de rapporteur gezegd heeft, en dit geeft ons niet de mogelijkheid om de tekst in feite nog te kunnen amenderen. Inderdaad, amendementen zijn er nodig. Ik zal u één enkel voorbeeld geven van een amendement dat ongetwijfeld wenselijk zou zijn, met name bij artikel 3, 1° lid, 5°, waar men zegt dat, om als octrooigemachtigde ingeschreven te kunnen worden, men in het bezit moet zijn van een Belgisch universitair diploma of diploma van hoger onderwijs van universitair niveau.

Welnu, door een dergelijke bepaling worden de industrieel ingenieurs uitgesloten.

Het toeval wil dat ik in mijn beroepservaring veel te maken heb met octrooien en octrooigemachtigden en dat het een feit is dat talrijke technisch ingenieurs, die in aanmerking zouden kunnen komen voor een assimilatie met industrieel ingenieurs, zeer voortreffelijke octrooigemachtigden zijn, mag ik als jurist zelfs zeggen: veel efficiënter octrooigemachtigden zijn dan talrijke juristen die wél voor een inschrijving in het register in aanmerking kunnen komen!

Het is overigens evident dat technisch ingenieurs, momenteel industrieel ingenieurs, zeer goede octrooigemachtigden kunnen worden, vermits het opstellen en het onderhandelen met de administraties over de formulering van de octrooien een degelijke technische opleiding veronderstelt.

Zeër graag, Mijnheer de Staatssecretaris, — die hier de Minister van Economische Zaken vertegenwoordigt — vernam ik van u of de regering ermee akkoord gaat binnenkort een wetsontwerp in te dienen om ook de industrieel ingenieurs voor erkenning als octrooigemachtigden in aanmerking te laten komen.

Mijn tweede opmerking betreft het beroepsstatuut van de octrooigemachtigde.

In de commissie werd duidelijk gesteld dat onderhavig wetsontwerp geen voldoende reglementering van het beroep van octrooigemachtigde beoogt.

Het gaat er veeleer om een reglementering in te voeren betreffende de personen die voor het Europees Octrooibureau en voor onze Dienst voor Handels- en Nijverheidseigendom als gemachtigden mogen optreden.

Laat mij hier één enkele zin uit het verslag voorlezen: « Bij gebreke aan een dergelijke wetgeving zouden de faam en uiteraard ook de belangen van de Belgische gemachtigden op internationaal vlak immers worden geschaad. België is trouwens één van de laatste Europese landen, waar geen enkele wet bestaat inzake de vertegenwoordiging op het gebied van uitvindingsoctrooien ». Tot daar het verslag.

Geachte collega's, buitenlanders die bij ons een octrooi indienen — laten wij niet vergeten dat meer dan 90 pct. van de uitvindingsoctrooien, die in België worden ingediend, van buitenlandse oorsprong zijn — zijn vrij kieskeurig in het selecteren van een octrooigemachtigde. Voor hen is een zuiver formele erkenning van een octrooigemachtigde, die gewoon in een register wordt ingeschreven, nog geen voldoende waarborg.

Indien wij effectief de belangen van onze gemachtigden op internationaal vlak willen beschermen — zoals blijkt uit het verslag — is ook een kwalitatieve beroepsregeling vereist.

In de commissie werd terecht gewezen op het feit dat hierbij gebruik moet worden gemaakt van de kaderwet van 1 maart 1976, betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen, die wij te danken hebben aan het parlementair initiatief van collega Verhaegen.

Het gebruik van deze wet veronderstelt dat het initiatief van de beroepsregeling bij de octrooigemachtigden zelf ligt. Ik hoop, nu de wetgever met dit wetsontwerp een eerste stap zet om hun beroep te beschermen, dat de octrooigemachtigden zelf spoedig, op grond van de wet van 1 maart 1976, bij de Minister van Middenstand een verzoekschrift zullen indienen tot reglementering van hun beroep, met de daarbij passende deontologie.

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, nog één opmerking van algemene aard.

In de Senaatcommissie die, ik herhaal het, dit wetsontwerp ruim twee jaar geleden heeft behandeld, verklaarde de toenmalige Minister van Economische Zaken dat hij het voornemen had een algemene uiteenzetting te geven over de binding tussen de octrooienpolitiek en het industrieel beleid.

Wij menen dat een dergelijke bespreking inderdaad zeer nuttig kan zijn. Uit het regeringsplan voor een nieuw industrieel beleid blijkt dat wij terecht veel moeten verwachten van de speerpunttechnologie en van de producties met een hoge toegevoegde waarde. Dit houdt rechtstreeks verband met onze octrooiwetgeving en vooral met de kwaliteit en de geloofwaardigheid van onze eigen nationale octrooien.

Op korte termijn moet overigens werk worden gemaakt van een grondige hervorming van onze hopeloos verouderde octrooiwetgeving. Bovendien leert de ervaring dat nog te veel Belgische ondernemingen weinig « octrooi-mind » zijn. Daarom willen wij aan de Staatssecretaris vragen of de Minister van Economische Zaken bereid zou worden gevonden om tijdens de komende maanden — wellicht na het zomerreces, omdat intussen heel veel « crisiswerk » voor de boeg ligt — aan de leden van de Commissie voor de Economische Zaken een uiteenzetting te geven, welke zou gevolgd worden door een debat, over onze toekomstige octrooienpolitiek en de hervorming van onze octrooiwetgeving in het meer algemene kader van een nieuw industrieel beleid.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, dit waren enkele opmerkingen, die niets wegnemen van het feit dat wij dit wetsontwerp zullen goedstemmen. (Applaus bij de leden van de meerderheid.)

De heer Voorzitter. — De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer Verhaegen (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Mijnheer de Staatssecretaris, ik zal een poging doen *sine ira* te spreken maar het is ontzettend moeilijk om, na datgene wat wij deze namiddag hebben beleefd, nog zeer rustig een bepaald ontwerp te bespreken. Het doet mij denken aan de zesdaagse van Gent of van Antwerpen, want ook daar heeft men soms moeite de ronden te tellen, wanneer men dit een hele avond heeft bekeken.

Mijnheer de Staatssecretaris, het is begrijpelijk dat België in regel wil zijn met de Conventie van München van 1973. Toch zou ik mij willen aansluiten bij wat mijn collega's hebben gezegd, met wat in de commissie werd verklaard en dat voldoende in het verslag werd opgenomen. Het is eigenlijk ongehoord dat een Minister van Economische Zaken slechts vandaag een ontwerp van 1976 aan de Kamer voorlegt, een ontwerp dat belangrijke leemten vertoont, dat aanleiding zal geven tot conflictsituaties en waarbij, welvoeglijkheidshalve, geen amendementen meer kunnen worden ingediend, omdat ons land met de Europese verhouding moet in regel zijn.

Weliswaar hebben wij in de Commissie voor de Economische Zaken gezegd dat wij dit ontwerp uiteraard niet willen verworpen, omdat

het nadeel zou berokkenen aan de betrokkenen en aan de ganse industriële wereld. Uitdrukkelijk werd ons beloofd over dit probleem zo vlug mogelijk een nieuwe bespreking te voeren, zodanig dat de leemten en de tegenstellingen zouden kunnen worden opgevangen. Ofwel is er gebrek aan zorg in het departement van Economische Zaken voor hetgeen in de Kamer en de Senaat gebeurt — dit is trouwens niet alleen het geval voor dit ontwerp maar ook trouwens voor verschillende andere ontwerpen — ofwel is er een gebrek aan volkomen respect voor de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Twee belangrijke vragen komen op de voorgrond. De kaderwet van 1 maart 1976, waar in de beroepssector zelf het initiatief zou kunnen genomen worden om het beroep te reglementeren. Dit werd reeds gezegd door mijn voorganger. Ik ga er niet verder op in. De argumentatie dat dit geen oriëntering is van het beroep en dat het ook niet de bedoeling is het beroepsstatuut te reglementeren, is slechts gedeeltelijk waar. Er zijn inderdaad zeer belangrijke bepalingen in dit ontwerp waardoor b.v. iemand al dan niet kan toegelaten worden gemachtigd te zijn om octrooien te begeleiden en bepaalde individuele personen bij te staan. Dit hangt in grote mate af van de bevoegdheid van de Minister van Economische Zaken, weliswaar na advies van een bepaalde commissie. Dit ontwerp ontbeert echter volkomen de grote lijnen die wij in onze kaderwet hebben naar voor gebracht.

Vandaar het gevaar voor tegenstrijdigheden. Ik vraag mij ernstig af wat er zou gebeuren wanneer op een bepaald ogenblik krachtens deze wet deze sector een beroep doet op de kaderwet en een totaal nieuwe reglementering uitbouwt dan deze die wij hier vandaag in het wetsontwerp zien. Wij zullen een voorziening moeten inbouwen in het ontwerp in die zin dat gans deze huidige regeling niet meer opgaat op het ogenblik dat de beroepssector een beroep doet op de kaderwet om zelf dit beroep te reglementeren. Samen met mijn collega's vraag ik dat dit zo vlug mogelijk zou gebeuren om die rechtsonzekerheid die op een bepaald ogenblik kan ontstaan, te vermijden.

De voorwaarden die men stelt om als octrooigemachtigden te mogen optreden dateren van een vorige periode en zijn helemaal niet meer aangepast aan de nieuwe diploma's, de opleiding en de vorming van de beroepen die wij de jongste jaren hebben zien tot stand komen.

Collega Schrans heeft volkomen gelijk. Er werd dan ook een amendement ingediend ertoe strekkend de industrieel ingenieurs eveneens machtiging te geven hetgeen volkomen verantwoord is. Teneinde dit ontwerp niet te blokkeren, werd dit amendement ingetrokken. Wij nodigen echter de Minister van Economische Zaken uit zeer ernstig rekening te willen houden met de bezwaren van de collega's en de gemaakte opmerkingen in de commissie om een totaal nieuwe oriëntering aan dit ontwerp te geven.

Ik hoop dat wij zeer spoedig de leemten van dit ontwerp opnieuw in deze Kamer zullen kunnen bespreken. *(Handgeklap bij de leden van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. le Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes.

M. Urbain, Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, adjoint au Ministre des Affaires wallonnes (à la tribune). — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je voudrais vous demander d'excuser l'absence de mon collègue, M. Claes, en mission à l'étranger et qui m'a demandé d'assurer son remplacement dans la discussion de ce projet de loi.

Je remercie MM. Schrans et Verhaegen des remarques qu'ils ont formulées tout en exprimant l'adhésion de leur groupe au moment du vote de ce projet.

Je crois que les trois points qui ont été soulignés et qui ont trait successivement au retard de cette discussion, à l'exclusion des ingénieurs industriels et au statut professionnel des mandataires sont des questions extrêmement pertinentes ayant d'ailleurs fait l'objet de discussions en commission.

Puis-je à cet égard ne pas m'étendre excessivement sur les griefs que vous avez formulés, étant donné que je n'ai pas d'explication valable à vous soumettre, griefs à l'égard du retard intervenu depuis juin 1976, dans la discussion de ce projet, en commission et en séance publique.

Je me demande toutefois dans quelle mesure le ministre est responsable de cet état de choses et si en fait, le projet ayant été voté par la Haute Assemblée et transmis à la Chambre, il n'a pas simplement musardé en commission alors qu'il aurait mérité la priorité.

De toute manière, les explications que nous pourrions avoir à cet égard n'auraient qu'un intérêt rétrospectif. Je ne crois pas en tout cas, dans le chef du Ministre des Affaires économiques, qu'il ait eu, à ce propos, un manque d'égards envers les assemblées législatives.

Tant M. Schrans que M. Verhaegen ont souligné le problème de l'adaptation des titres notamment à l'évolution de la législation sur le plan de l'Education nationale.

A cet égard, les déclarations de M. Claes, en commission, sont tout à fait précises; elles ont d'ailleurs permis le retrait de l'amendement de M. Maystadt.

Le Ministre des Affaires économiques a, en effet, déclaré que, tout en admettant le bien-fondé de l'amendement, il insistait pour son retrait, étant donné qu'il prenait l'engagement que l'article 3 notamment serait révisé en temps opportun, dans le sens souhaité par l'auteur de l'amendement.

Pour ce qui est du statut professionnel des mandataires, il est exact qu'il ne s'agit pas d'un titre protégé. Compte tenu de la réglementation en vigueur dans d'autres pays étrangers, une initiative dans ce sens serait souhaitable.

Les dispositions de la loi du 1er mars 1976 permettent, dès qu'une association est constituée, et on a tout lieu de penser qu'il devrait en être ainsi rapidement, de déposer une demande de règlement de l'accès à la profession. Il va de soi que cette initiative sera suivie de mesures dans ce sens.

Il semblerait toutefois, selon les échos que j'en ai perçus, que les intéressés ne tiendraient pas, dans l'état actuel des choses, à se fédérer en association, ce qui est pourtant, selon la législation, la condition préalable pour aller dans le sens de la définition d'un statut du mandataire.

Les deux intervenants ont eu raison de souligner la nécessité d'un débat ultérieur sur ce problème. En effet, il y a incontestablement une liaison étroite entre la nouvelle politique industrielle et la définition d'une politique en matière de brevets d'invention.

Je suis persuadé que M. Claes qui a, à cette tribune, il y a quelques semaines, développé un exposé d'une grande intensité relatif à la politique industrielle, aura à cet égard les mêmes préoccupations que celles qui ont été développées par M. Schrans.

La nouvelle discussion qui pourrait avoir lieu à cet égard au moment de la révision de certaines dispositions du projet de loi en discussion, devrait permettre également d'aborder le thème soulevé par M. Verhaegen, notamment à l'égard des dangers de contradiction, compte tenu des modalités de fonctionnement de la Commission consultative.

Il est souhaitable, et je m'en réjouis, que notre Assemblée puisse voter ce projet de loi dont l'adoption n'a que trop tardé.

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, puisque plus personne ne demande la parole, la discussion générale est close et nous passons à la discussion des articles.

Dames en Heren, daar niemand meer het woord vraagt is de algemene bespreking gesloten en gaan wij over tot de artikelsgewijze bespreking.

Voici l'article 1er :

Ziehier artikel 1 :

Article 1. § 1er. Sous réserve des dispositions du § 2 du présent article, toute personne physique ou morale peut, en matière de brevets d'invention, agir pour son propre compte devant le Service de la propriété industrielle et commerciale, soit elle-même, soit par l'entreprise d'un de ses préposés muni d'un pouvoir général ou spécial.

§ 2. Le recours à un mandataire agréé ou à un avocat visé au § 3 de l'article 3 est obligatoire pour agir en matière de brevets d'invention devant le Service de la propriété industrielle et commerciale lorsqu'une personne physique ou morale

1° se fait représenter auprès du Service précité par une personne autre qu'un de ses préposés ou

2° ne possède ni domicile ni établissement effectif en Belgique; en ce cas, le recours à un mandataire agréé ou à un avocat visé au § 3 de l'article 3 n'est cependant pas exigé pour le dépôt de la demande de brevet lorsque ce dépôt est effectué par le demandeur de brevet lui-même ou par un de ses préposés muni d'un pouvoir général ou spécial.

Lorsqu'un mandataire inscrit au registre est chargé de déposer une demande de brevet, le procès-verbal de dépôt peut toutefois être signé par un de ses préposés muni d'un pouvoir général ou spécial, si le dépôt est fait en personne.

Est nul de plein droit tout acte accompli auprès du Service de la propriété industrielle et commerciale en contradiction des dispositions du présent paragraphe.

Artikel 1. § 1. Onder voorbehoud van de bepalingen van § 2 van dit artikel mag ieder natuurlijke of rechtspersoon inzake uitvindings-

octrooien voor eigen rekening optreden bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom, ofwel zelf ofwel door bemiddeling van een zijner aangestelden met een algemene of bijzondere volmacht.

§ 2. Het beroep op een erkende gemachtigde of op een advocaat bedoeld in § 3 van artikel 3 is verplichtend om inzake uitvindings-octrooien bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom op te treden wanneer de natuurlijke of rechtspersoon

1° zich bij voornoemde Dienst laat vertegenwoordigen door iemand anders dan een zijner aangestelden of

2° noch woonplaats noch werkelijke vestiging in België heeft; in dit geval is het beroep op een erkend gemachtigde of op een advocaat bedoeld in § 3 van artikel 3 nochtans niet vereist voor het indienen van een octrooiaanvraag indien het depot door de octrooiaanvrager zelf gedaan wordt of door een van zijn aangestelden met een algemene of bijzondere volmacht.

Wanneer een in het register ingeschreven gemachtigde belast is met de indiening van een octrooiaanvraag mag het proces-verbaal van depot nochtans ondertekend worden door een van zijn aangestelden drager van een algemene of bijzondere volmacht indien het depot in eigen persoon gedaan wordt.

Is van rechtswege nietig elke handeling die bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom wordt verricht in strijd met de bepalingen van deze paragraaf.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom van het Ministerie van Economische Zaken wordt een register van de erkende octrooigemachtigden ingesteld.

De Koning bepaalt de vermeldingen die in het register dienen te worden opgenomen alsmede de voorwaarden waarin die wordt gehouden.

Art. 2. Il est créé au Service de la propriété industrielle et commerciale du Ministère des Affaires économiques un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

Le Roi détermine les mentions qui doivent figurer au registre ainsi que les modalités de la tenue de celui-ci.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. § 1°. Seules les personnes physiques peuvent être inscrites au registre. Elles doivent remplir les conditions suivantes :

1° être Belges et être domiciliées en Belgique;

2° être âgées d'au moins 25 ans;

3° ne pas être interdites ou placées sous conseil judiciaire;

4° ne pas se trouver en état d'interdiction au sens des articles 31 à 34 du Code pénal; n'avoir subi aucune condamnation en Belgique ou à l'étranger pour l'une des infractions spécifiées à l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction pour certains condamnés de participer à l'administration et à la surveillance de certaines sociétés, modifié par les lois du 14 mars 1962 et du 16 mars 1972;

5° être titulaires d'un diplôme d'enseignement universitaire belge ou d'un diplôme d'enseignement supérieur de niveau universitaire belge, délivré après quatre années d'études au moins dans une discipline scientifique, technique ou juridique.

Les diplômes délivrés à l'étranger après quatre années d'études au moins, dans les mêmes disciplines, sont autorisés à condition que leur équivalence ait été préalablement reconnue par les autorités belges compétentes;

6° avoir exercé une activité en matière de brevets d'invention pendant une durée et selon des modalités fixées par le Roi;

7° avoir subi avec succès une épreuve devant la commission visée à l'article 4 au plus tard deux ans après la cessation de l'activité visée au 6° du présent paragraphe, sur la matière de la propriété industrielle et principalement sur celle des brevets d'invention.

§ 2. Ne doit pas remplir les conditions de domicile et de nationalité la personne qui en est dispensée soit en vertu d'une convention internationale, soit en vertu d'une dérogation accordée par le Roi pour cause de réciprocité.

§ 3. Les avocats belges inscrits au tableau de l'Ordre et les avocats de nationalité étrangère admis à exercer leur profession en Belgique en

vertu de la loi belge ou d'une convention internationale sont dispensés de l'inscription au registre.

Art. 3. § 1. Alleen natuurlijke personen kunnen worden ingeschreven in het register. Zij moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° Belg zijn en in België woonachtig zijn;

2° minstens 25 jaar oud zijn;

3° niet onbekwaam verklaard zijn of onder gerechtelijk raadsman zijn gesteld;

4° niet in staat van ontzetting zijn als bedoeld in artikelen 31 tot 34 van het Strafwetboek; geen veroordeling in België of in het buitenland hebben opgelopen voor een van de misdrijven vermeld in het koninklijk besluit n° 22 van 24 oktober 1934 bevattende voor sommige veroordeelden ontzetting tot deelname aan het beheer van en het toezicht op sommige vennootschappen, gewijzigd bij de wetten van 14 maart 1962 en van 16 maart 1972;

5° in het bezit zijn van een Belgisch universitair diploma of diploma van hoger onderwijs van universitair niveau, afgegeven na minstens vier studiejaren, met betrekking tot een wetenschappelijke, technische of juridische discipline.

De in het buitenland na minstens vier studiejaren afgegeven diploma's in dezelfde disciplines worden aanvaard mits hun gelijkwaardigheid vooraf door de bevoegde Belgische overheden werd erkend;

6° een activiteit in verband met uitvindingsoctrooien hebben uitgeoefend waarvan de Koning de duur en de nadere regelen vaststelt;

7° geslaagd zijn voor een examen over de nijverheidseigendom en hoofdzakelijk over de uitvindingsoctrooien, af te leggen voor de in artikel 4 bedoelde commissie ten laatste twee jaar na de stopzetting van de activiteit bedoeld in 6° van deze paragraaf.

§ 2. Aan de woonplaats- en nationaliteitsvereisten dient niet te worden voldaan door de persoon die daarvan is vrijgesteld, hetzij op grond van een internationaal verdrag, hetzij op grond van een afwijking door de Koning uit hoofde van wederkerigheid toegestaan.

§ 3. De Belgische advocaten ingeschreven op het tableau van de Orde en de advocaten van buitenlandse nationaliteit die krachtens de Belgische wet of een internationale overeenkomst hun beroep in België mogen uitoefenen worden vrijgesteld van de inschrijving in het register.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Bij het Ministerie van Economische Zaken wordt een Commissie voor erkenning van octrooigemachtigden ingesteld die tot opdracht heeft :

1° na te gaan of de personen die in het register van erkende octrooigemachtigden wensen te worden ingeschreven, voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 3, § 1, 1° tot 6°;

2° het in artikel 3, § 1, onder 7° bedoelde examen af te nemen;

3° de Minister van advies te dienen over de door hem te nemen beslissingen tot weglating en doorhaling uit het register.

Art. 4. Il est institué auprès du Ministère des Affaires économiques une Commission d'agrément des mandataires en matière de brevets d'invention qui ont pour tâches :

1° d'examiner si les personnes désireuses d'être inscrites au registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention remplissent les conditions prévues par l'article 3, § 1°, 1° à 6°;

2° de faire subir l'épreuve visée à l'article 3, § 1°, 7°;

3° de donner au Ministre un avis sur les décisions qu'il est appelé à prendre en matière d'omission et de radiation du registre.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. La Commission comprend deux sections. L'une statue en langue française, l'autre en langue néerlandaise.

Le Roi règle la composition et le fonctionnement de la Commission.

Les crédits nécessaires sont inscrits au budget du Ministère des Affaires économiques.

Art. 5. De Commissie bestaat uit twee afdelingen. De ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de Commissie.

De nodige kredieten worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. De aanvraag tot inschrijving in het register wordt aan de Minister van Economische Zaken gericht. Deze zendt ze over aan de Commissie, die onverwijld een advies uitbrengt. Het advies wordt samen met het dossier aan de Minister overgemaakt.

Indien de aanvrager de gestelde voorwaarden vervult, doet de Minister hem in het register inschrijven binnen de maand na de ontvangst van het advies.

Indien de aanvrager de voorwaarden niet vervult, verwerpt de Minister de aanvraag binnen dezelfde termijn. In beide gevallen wordt de betrokkene hiervan onverwijld op de hoogte gesteld.

De beslissingen waarbij de Minister van het advies van de Commissie afwijkt en deze waarbij hij de aanvraag verwerpt, dienen te worden gemotiveerd.

Art. 6. La demande d'inscription au registre est adressée au Ministre des Affaires économiques. Celui-ci la transmet à la Commission, qui émet un avis sans retard. L'avis est transmis au Ministre en même temps que le dossier.

Si le demandeur remplit les conditions requises, le Ministre fait procéder à son inscription au registre dans le mois qui suit la réception de l'avis.

Si le demandeur ne remplit pas ces conditions, le Ministre rejette la demande dans le même délai. Dans les deux cas, le Ministre en informe l'intéressé sans retard.

Les décisions par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la Commission et celles par lesquelles il rejette la demande doivent être motivées.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 7. § 1er. Par dérogation à l'article 3, toute personne physique domiciliée en Belgique qui prouvera avoir agi en Belgique d'une manière habituelle et satisfaisante, durant les cinq années précédant la date d'entrée en vigueur du présent article, en qualité soit de mandataire indépendant en matière de brevets d'invention, soit de responsable du service des brevets d'invention d'une entreprise, soit de collaborateur qualifié en matière de brevets d'invention d'une des personnes précitées, pourra, à sa demande et après l'avis de la Commission prévue au paragraphe 2 du présent article, être inscrite par le Ministre des Affaires économiques au registre sans avoir à remplir d'autres conditions d'inscription que celles prévues à l'article 3, § 1er, 2° à 4°.

Toute personne physique domiciliée en Belgique qui prouvera avoir agi d'une manière habituelle et satisfaisante à l'étranger, avant la date d'entrée en vigueur du présent article, en qualité soit de mandataire indépendant en matière de brevets d'invention agréé par le service central de la propriété industrielle d'un Etat membre de la Communauté économique européenne, soit de responsable du service des brevets d'invention d'une entreprise établie dans l'un des Etats membres, soit de collaborateur qualifié en matière de brevets d'invention d'une des personnes précitées, pourra, à concurrence de deux années au maximum, faire valoir cette activité comme si celle-ci avait été exercée en Belgique.

§ 2. En vue de l'examen des demandes d'inscription au registre introduites en application du paragraphe précédent et pour la durée de cet examen, il est institué une Commission auprès du Ministère des Affaires économiques.

La Commission comprend deux sections. L'une statue en langue française, l'autre en langue néerlandaise. Le Roi règle la composition et le fonctionnement de la Commission.

Les crédits nécessaires sont inscrits au budget du Ministère des Affaires économiques.

§ 3. La demande ainsi que les documents qui s'y rapportent doivent être envoyés au Ministre des Affaires économiques par lettre recommandée à la poste au plus tard trois mois après la date d'entrée en vigueur du présent article.

Le Ministre les transmet pour avis à la Commission.

L'avis, accompagné du dossier, doit être transmis au Ministre sans retard.

Si le demandeur remplit les conditions requises, le Ministre fait procéder à son inscription au registre dans le mois qui suit la réception de l'avis.

Si le demandeur ne remplit pas ces conditions, le Ministre rejette la demande dans le même délai. Dans les deux cas, le Ministre en informe l'intéressé sans retard.

Les décisions par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la Commission et celles par lesquelles il rejette la demande doivent être motivées.

Art. 7. § 1. Met afwijking van artikel 3 kan elke in België woonachtige natuurlijke persoon die kan bewijzen dat hij in België gewoonlijk en op bevredigende wijze opgetreden is gedurende de vijf jaar die de datum van inwerkingtreding van dit artikel voorafgaan, hetzij in de hoedanigheid van onafhankelijk octrooigemachtigde, hetzij als verantwoordelijk persoon van de octrooidienst van een bedrijf, hetzij als bevoegd medewerker in uitvindingsoctrooiën van een van de voornoemde personen, op zijn verzoek en na advies van de Commissie bedoeld in paragraaf 2 van dit artikel, door de Minister van Economische Zaken worden ingeschreven in het register, zonder andere inschrijvingsvoorwaarden te moeten vervullen dan deze vermeld onder artikel 3, § 1, 2° tot 4°.

Iedere in België woonachtige natuurlijke persoon die bewijst gewoonlijk en op bevredigende wijze opgetreden te zijn in het buitenland vóór de datum van inwerkingtreding van dit artikel, hetzij in de hoedanigheid van onafhankelijk octrooigemachtigde erkend door de centrale dienst voor de nijverheidseigendom van een Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap, hetzij als verantwoordelijk persoon van de octrooidienst van een bedrijf gevestigd in een Lid-Staat, hetzij als bevoegd medewerker inzake uitvindingsoctrooiën van een van de vorenvermelde personen, kan deze werkzaamheid, alsof zij in België werd uitgeoefend, doen gelden voor een termijn van ten hoogste twee jaar.

§ 2. Voor het onderzoek van de aanvragen tot inschrijving in het register, ingediend overeenkomstig de vorige paragraaf en voor de duur van dat onderzoek, wordt bij het Ministerie van Economische Zaken een Commissie opgericht.

De Commissie bestaat uit twee afdelingen. De ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal. De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de Commissie.

De nodige kredieten worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

§ 3. De aanvraag en de daarop betrekking hebbende documenten dienen aan de Minister van Economische Zaken bij een ter post aangezekend schrijven te worden gestuurd, uiterlijk drie maanden na de datum van inwerkingtreding van dit artikel.

Deze zendt ze voor advies over aan de Commissie.

Het advies dient onverwijld, samen met het dossier, aan de Minister te worden gezonden.

Indien de aanvrager de gestelde voorwaarden vervult, doet de Minister hem inschrijven in het register binnen de maand na de ontvangst van het advies.

Indien de aanvrager de voorwaarden niet vervult, verwerpt de Minister de aanvraag binnen dezelfde termijn. In beide gevallen wordt de betrokkene hiervan onverwijld op de hoogte gesteld.

De beslissingen waarbij de Minister van het advies van de Commissie afwijkt en deze waarbij hij de aanvraag verwerpt, dienen te worden gemotiveerd.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 8. Elke in het register ingeschreven persoon kan de Minister verzoeken om de tijdelijke of definitieve weglating van zijn naam uit het register.

Art. 8. Toute personne inscrite au registre peut demander au Ministre que son nom soit omis temporairement ou définitivement du registre.

— Aangenomen.
Adopté.

Art. 9. Est omis d'office du registre le nom de :

1° celui qui est inscrit au registre en application de l'article 6, s'il ne remplit plus les conditions énumérées à l'article 3, § 1er, 1° et 3°, ou

ne peut plus invoquer les dispositions de la convention internationale ou la réciprocité visées au § 2 dudit article;

2° celui qui est inscrit en application de l'article 7, s'il n'est plus domicilié en Belgique, s'il a été interdit ou placé sous conseil judiciaire.

Art. 9. Uit het register wordt van ambtswege weggelaten de naam van :

1° deze die met toepassing van artikel 6 is ingeschreven indien hij de voorwaarden opgesomd in artikel 3, § 1, 1° en 3°, niet meer vervult of zich niet meer kan beroepen op de bepalingen van het internationaal verdrag of op het bestaan van de wederkerigheid als bedoeld in § 2 van dit artikel;

2° deze die met toepassing van artikel 7 is ingeschreven indien hij niet meer in België woonachtig is, onbekwaam is verklaard of onder gerechtelijk raadsman is geplaatst.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. In het register wordt doorgehaald de naam van :

1° deze die bij zijn aanvraag tot inschrijving of bij een aanvraag tot wijziging van zijn inschrijving wetens documenten heeft voorgelegd of verklaringen heeft afgelegd waarvan de inhoud niet met de werkelijkheid overeenstemt;

2° deze die een veroordeling heeft opgelopen, of het voorwerp is geweest van een maatregel tot ontzetting als bedoeld in artikel 3, § 1, 4°;

3° deze die zich schuldig gemaakt heeft aan een zware tekortkoming in de uitoefening van zijn werkzaamheden van vertegenwoordiging in zaken van uitvindingsoctrooien bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom.

Art. 10. Est radié du registre le nom de :

1° celui qui, lors de sa demande d'inscription ou d'une demande en modification de son inscription, a volontairement présenté des documents, ou fait des déclarations dont le contenu ne correspond pas à la réalité;

2° celui qui a subi une condamnation ou a fait l'objet d'une mesure d'interdiction, visées à l'article 3, § 1er, 4°;

3° celui qui s'est rendu coupable d'une faute grave dans l'exercice de ses activités de représentation en matière de brevets d'invention auprès du Service de la propriété industrielle et commerciale.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. Dans les cas visés aux articles 9 et 10, le Ministre demande l'avis préalable de la Commission d'agrément.

Celle-ci avise l'intéressé, au moins vingt jours d'avance, par lettre recommandée à la poste, de la séance au cours de laquelle l'affaire sera examinée. L'intéressé peut se faire assister ou représenter par un avocat ou par un mandataire agréé.

Les décisions d'omission et de radiation ainsi que celles par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la Commission doivent être motivées.

Elles sont notifiées sans retard à l'intéressé.

Art. 11. In de gevallen bepaald in de artikelen 9 en 10 wint de Minister vooraf het advies van de erkenningscommissie in.

Deze stelt de belanghebbende bij een ter post aangetekend schrijven, minstens twintig dagen vooraf, in kennis van de vergadering waarop de zaak zal worden behandeld. De betrokkene kan zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat of door een erkend gemachtigde.

De beslissingen tot weglating en tot doorhaling, alsmede die waarbij de Minister van het advies van de Commissie afwijkt, dienen te worden gemotiveerd.

Zij worden onverwijld ter kennis van de betrokkene gebracht.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. De weglating van de naam van een persoon uit het register brengt voor die persoon verbod mee, vanaf de dag der kennisgeving en voor de duur van de weglating, als gemachtigde in zaken van uitvindingsoctrooien bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom op te treden.

In geval van doorhaling kan dit verbod, al naar de ernst van de inbreuk op de wet, tijdelijk of definitief zijn.

Art. 12. L'omission du nom d'une personne du registre entraîne pour cette personne, à dater de la notification et pour la durée de l'omission, l'interdiction d'agir comme mandataire en matière de brevets d'invention devant le Service de la propriété industrielle et commerciale.

En cas de radiation, cette interdiction peut être temporaire ou définitive, et ce en fonction de la gravité du manquement à la loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 13. En cas de décès d'un mandataire agréé en matière de brevets d'invention ou d'un avocat visé à l'article 3, § 3, ou de survenance d'une circonstance rendant impossible l'exécution de l'activité de représentation d'une telle personne, les missions qui lui étaient confiées peuvent, durant l'année qui suit le décès ou la survenance de cette circonstance, être exécutées auprès du Service de la propriété industrielle et commerciale par un autre mandataire agréé ou avocat visé à l'article précité sans que celui-ci doive justifier d'un mandat.

Art. 13. Wanneer een erkend octrooigemachtigde of een advocaat bedoeld in artikel 3, § 3, overlijdt of zich een omstandigheid voordoet die de uitoefening van de vertegenwoordigingsactiviteit van zulk persoon onmogelijk maakt, kunnen de hem toevertrouwde opdrachten bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom gedurende één jaar na het overlijden of het zich voordoen van zulk een omstandigheid verder worden uitgevoerd door een ander erkend octrooigemachtigde of een advocaat bedoeld in het bovenvermeld artikel, zonder dat die zijn mandaat hoeft te bewijzen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Het register van de erkende octrooigemachtigden berust bij de Dienst voor handels- en nijverheidseigendom waar elke belanghebbende er inzage van kan nemen.

De lijst van erkende octrooigemachtigden wordt jaarlijks bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en in de « Verzameling der uitvindingsoctrooien ».

Iedere wijziging die zich in de loop van het jaar voordoet, wordt eveneens daarin bekendgemaakt.

Art. 14. Le registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention est déposé au Service de la propriété industrielle et commerciale, où tout intéressé peut le consulter.

La liste des mandataires agréés en matière de brevets d'invention est publiée annuellement au *Moniteur belge* et au « Recueil des brevets d'invention ».

Toute modification intervenant en cours d'année y est également publiée.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 15. L'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 réglant certaines questions en matière de propriété industrielle est abrogé.

Art. 15. Artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919 houdende regeling van sommige vraagstukken inzake nijverheidseigendom wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. De artikelen 1, 3 tot 6 en 8 tot 15 treden in werking op een door de Koning te bepalen datum.

Art. 16. Les articles 1er, 3 à 6 et 8 à 15 entrent en vigueur à la date fixée par le Roi.

— Aangenomen.

Adopté.

Mesdames, Messieurs, le vote nominatif sur l'ensemble de ce projet de loi aura lieu demain.

Dames en Heren, de naamstemming over het geheel van dit wetsontwerp zal morgen plaatshebben.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion de la proposition de loi de M. Lenssens modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail.

Dames en Heren, aan de orde is de bespreking van het wetsvoorstel van de heer Lenssens tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971.

A la demande du Ministre de l'Emploi et du Travail, je vous propose de reporter à demain, après les questions orales, la discussion de cette proposition de loi.

Het woord is aan de heer Verhaegen.

De heer Verhaegen. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil een opmerking maken in naam van mijn collega, want het is voor hem ietwat delicaat het zelf te doen.

Indien vandaag dit wetsvoorstel niet besproken wordt, betekent dit toch geen uitstel naar een latere datum, want theoretisch kunnen wij zelfs zonder de minister dit voorstel bespreken. Het is een parlementair initiatief.

Ik sta er dus op dat morgennamiddag wel degelijk dit voorstel besproken wordt, zodanig dat erover kan gestemd worden.

M. le Président. — Soyez rassuré, Monsieur Verhaegen, la discussion de cette proposition de loi aura lieu demain.

Pas d'autre objection ? (*Non.*)

Geen ander bezwaar ? (*Neen.*)

Il en sera donc ainsi.

Aldus zal geschieden.

L'ordre du jour est épuisé. La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten.

— La séance est levée à 16 h 45 m.

De vergadering wordt te 16 u. 45 m. gesloten.

Prochaine séance publique demain, jeudi 1er juin 1978, à 14 h 45 m.

Volgende openbare vergadering, morgen, donderdag 1 juni 1978, te 14 u. 45 m.

QUESTIONS — VRAGEN

Questions et réponses écrites

Article 71 du règlement

Des questions ont été remises au bureau par MM. Baldewijns, Bode, Caudron, De Beul, Demeyere, Deruelles, Mlle G. Devos, Mme D'haeseleer (épse Van Renterghem), MM. Geldolf, Kuijpers et Poma.

Schriftelijke vragen en antwoorden

Artikel 71 van het reglement

Vragen werden ter tafel gelegd door de heren Baldewijns, Bode, Caudron, De Beul, Demeyere, Deruelles, Mej. G. Devos, Mevr. D'haeseleer (echtg. Van Renterghem), de heren Geldolf, Kuijpers en Poma.